

Dato

14. februar 2017

J nr. 2017-169

Samlenotat

Rådsmøde (energi) den 27. februar 2017

Dagsorden	Side
1. Vinterpakken	
a. Forordningsforslag om det indre marked for elektricitet	2
b. Direktivforslag om fælles regler for det indre marked for elektricitet	11
c. Forordningsforslag om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER)	20
d. Forordningsforslag om beredskab i elsektoren (elforsynings sikkerhedsforslaget)	25
e. Direktivforslag om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (revision af VE-direktivet)	30
f. Revision af direktiv om energieffektivitet	41
g. Revision af direktiv om bygningers energimæssige ydeevne	52
h. Forordningsforslag om et forvaltningssystem for Energiunionen	65
– <i>Politisk drøftelse</i>	
2. Kommissionens meddelelse om den anden rapport om status over Energiunionen	75
– <i>Præsentation af Kommissionen</i>	

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

1. Vinterpakken

1.a. Forordningsforslag om det indre marked for elektricitet (omarbejdning)

KOM(2016) 861

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag om en forordning om det indre marked for elektricitet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for All Europeans".

Formålet med forslaget er at fastsætte grundlæggende principper for et velfungerende indre el-marked, herunder med henblik på at muliggøre en effektiv integration af vedvarende energi i det europæiske el-system, fastsætte regler for handel med el på tværs af landegrænser samt fremme udviklingen af et transparent elmarked med et højt forsyningssikkerhedsniveau for elektricitet.

I forslaget fokuserer Kommissionen særligt på at øge konkurrencen, fremme fleksibel produktion og fleksibelt forbrug, bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet, rammebetingelser for sikring af tilstrækkelig produktionskapacitet på tværs af Europa og et styrket regionalt samarbejde om systemdrift.

Mange af ændringsforslagene er en tilnærmelse af den europæiske regulering til den eksisterende markedsregulering i Norden. Forslaget vurderes på nuværende tidspunkt ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser, mens der er tale om begrænsede ændringer i forhold til dansk ret. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige økonomiske konsekvenser af forslaget.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi. Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 861 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Forslaget er en omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling. Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogversion.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at nye teknologiske og politiske udviklinger har ført til grundlæggende ændringer i det indre elmarked. Andelen af vedvarende energi i elsystemet er kraftigt forøget og vil udgøre en stadig større del af elforsyningen i fremtiden. Elproduktion fra vedvarende energi som vind og sol er mere fluktuerende end konventionelle produktionsteknologier. Samtidig vurderer Kommissionen, at ukoordinerede nationale indgreb ift. at sikre elforsynings sikkerheden har haft negative konsekvenser for investeringer i elmarkedet og grænseoverskridende handel.

En omkostningseffektiv integration af vedvarende energi i elsystemet forudsætter derfor en tilpasning af markedsreglerne, så markedet giver de rette signaler til markedsaktørerne, herunder forbrugerne, til at sikre den nødvendige fleksibilitet til elsystemet. Markedsreglerne i forordningen - i kombination med el-infrastrukturen - skal sikre, at elektriciteten kan afsættes der, hvor efterspørgslen på tværs af grænser er størst. Investorerne skal i den forbindelse have de rette kort- og langsigtede prissignaler til at investere i ny transmissions- og produktionskapacitet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Forordningsforslagets overordnede formål er at sikre, at EU's medlemsstater indfører markedsregler, der fremmer et velfungerende, fleksibelt indre elmarked.

Det væsentligste indhold i forordningsforslaget er:

- i. Udvidede markedsregler, der skal sikre fleksibilitet, bedre konkurrence og klare prissignaler for markedsaktører. Dette sikres bl.a. ved at fjerne prisregulering på engrosmarkedet, samt ved at overføre et større økonomisk ansvar til VE-anlæg for de omkostninger, som de påfører elsystemet, herunder øgede omkostninger til at balancere produktion og forbrug.
- ii. Rammebetingelser, der skal fremme en bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet. Dette sikres bl.a. ved en effektiv priszoneinddeling i elmarkedet, tilpasning af regler for grænseoverskridende handel, håndtering af fysiske begrænsninger (flaskehalse) i elnettet, ensretning af nettilslutningstariffer i transmissions- og distributionsnettet, herunder krav om omkostningsægte tariffer.
- iii. Regulering af tiltag til sikring af et tilstrækkeligt niveau af produktionskapacitet på tværs af Europa, uden at nationale kapacitetsmekanismer tilgode-

ser national produktionskapacitet på bekostning af markedsaktører i andre medlemsstater.

- iv. Et styrket regionalt samarbejde om drift af det europæiske transmissionsnet ved oprettelse af regionale driftscentre (ROCs).
- v. Oprettelse af en sammenslutning af europæiske distributionsselskaber.

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til, 1) ændringer, der vedrører regionerne for transmissionssystemoperatørernes samarbejde, 2) fastsættelse af beløb for betalinger mellem transmissionssystemoperatørernes for omkostninger til håndtering af grænseoverskridende elektricitetsstrømme, 3) at udarbejde og foretage ændringer af netværksregler, der danner de overordnede tekniske rammebetingelser for en sikker og ensartet drift af de forskellige elsystemer i Europa og 4) at udarbejde retningslinjer for midlertidige undtagelser fra bestemmelserne fsva. nye samkøringsforbindelser.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter blandt andet, at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) skal behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forordningen har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsynings sikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Kommissionen anfører, at et integreret elmarked i EU ikke effektivt kan opnås på nationalt niveau, og at isolerede nationale strategier vil føre til yderligere forsinkelser i gennemførelsen af det indre elmarked. Kommissionens evaluering viser, at nationale tilgange og statslige indgreb i markedet har resulteret i ineffektiv og uforønelig regulering og forsinkelser i at korrigere markedsforvridninger.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af elmarkeder i Europa kræver tættere koordinering mellem nationale aktører, idet nationale politiske indgreb i elsektoren har direkte indvirkning på nabolandene.

På det foreliggende grundlag er regeringen enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning (LBK nr. 418 af 25/04/2016)
- VE-loven (LBK nr 1288 af 27/10/2016)
- Bekendtgørelse om økonomisk regulering af Energinet.dk (BEK nr. 816 af 27/06/2016)
- Bekendtgørelse om foranstaltninger til opretholdelsen af elforsyningsikkerheden (BEK nr. 1296 af 10/12/2014)
- Bekendtgørelse om nettilslutning af vindmøller og pristillæg for vindmølleproduceret elektricitet m.v. (BEK nr 1115 af 18/09/2015)

I øvrigt omhandler forslaget Energinet.dk's markedsforskrifter, der er vedtaget med hjemmel i lov om elforsyning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der kan være brug for supplerende nationale regler for at sikre forordningens anvendelse i Danmark. Der vil være behov for en nøjere vurdering af behovet for ændringerne, om end det forventes, at der vil være tale om relativt begrænsede ændringer i forhold til gældende ret.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser, da forslaget hovedsageligt indebærer en tilnærmelse af den europæiske regulering til den eksisterende markedsregulering i det nordiske elmarked. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ifølge Kommissionen til formål at fjerne handelsbarrierer i det europæiske elsystem. Dette kan potentielt føre til gevinster for danske el-forbrugere grundet øget konkurrence og for danske el-producenter i form af forbedrede vilkår for handel med el på tværs af grænser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at medføre nye væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget nedenstående høringssvar.

Branchefællesskab for Intelligent Energi hilser forslagets regler om forbrugerfleksibilitet velkommen. Der er behov for at sikre den fulde deltagelse af efterspørgselsfleksibilitet i el-markedet.

CO-industri støtter forordningens bestræbelse på at reducere ukoordineret markedsregulering, der medfører forstyrrelser i engrosprisen, samt hensigtsmæssige vilkår for investeringer og handel på tværs af medlemslandene. Samtidig støtter CO-industri forslaget om en mere markedsbaseret elpris.

Dansk Energi (DE) er enig med Kommissionen i, at produkter, der handles i kapacitetsmarkeder, bør være til rådighed frem for energi. DE mener, at det er fornuftigt at sikre en mere harmoniseret tilgang til vurdering af el-forsynings sikkerhed, hvor DE dog bemærker, at dette stiller meget høje krav til metoden ift. at tage højde for lokale forhold, mens der også er en risiko for, at medlemsstaterne afgiver en stor grad af selvbestemmelse. DE er enig med Kommissionen i, at balanceenergi og balancetypet skal købes hver for sig, og at marginalprissætning bør være gældende på markederne. DE mener, at alle aktører i el-systemet bør have finansielt ansvar for den ubalance, som de forårsager. DE er enig i, at prioriteret adgang til el-nettet skal afskaffes. DE mener ikke, at reservationer til udveksling af systemydelser skal reducere handelskapaciteterne i de kommercielle markeder uforholdsmæssigt meget. DE mener, at Kommissionens forslag om højere prislofter er fornuftigt, og at loftet bør afspejle forbrugernes Value of Lost Load. DE er enige i, at strategiske reserver kun må aktiveres efter day-ahead- og intra-daymarkederne, og at aktiveringsprisen bør være på niveau med Value of Lost Load. DE er enige i, at der er behov for et styrket samarbejde mellem DSO'er og TSO'er og finder det positivt, at Kommissionen vil oprette en ny, fælles europæisk DSO-enhed.

Dansk Fjernvarme er generelt tilfreds med forslaget. Dog finder Dansk Fjernvarme, at forslaget gør for lidt ud af forbrugsaspektet omkring de produkter, der beskrives. I flere tilfælde tages særlige hensyn til små anlæg, hvor Dansk Fjernvarme anfører, at det ikke er størrelsen af anlægget, der er afgørende for, om de kan deltage i de enkelte markeder, men snarere hvorledes de er tilsluttet, kan reguleres og er sammenstykket rent teknisk. Det kan derfor forekomme u hensigtsmæssigt med faste grænser. Dansk Fjernvarme anfører, at forslaget fastlægger principper for tariffer som langt hen af vejen synes fornuftige og indlysende, uanset at

der er mange og til tider modstridende hensyn, som skal balanceres. Dansk Fjernvarme finder, at principperne har en tendens til ikke i tilstrækkelig grad at inddrage forbrugsaspektet. Kravet om ens indfødningsstariffer er tilsyneladende fornuftig, men bryder med princippet om, at systemet skal være omkostningsægte. Dansk Fjernvarme angiver, at der i forslaget indgår et princip om, at flaskehalsindtægter skal anvendes til at sikre og udbygge kapaciteten. Da Danmark er et udpræget transitland medfører udbygninger af udlandsforbindelser langt hen ad vejen behov for udbygning og forstærkning af interne forbindelser, således at elektriciteten kan flyde gennem landet. Dansk Fjernvarme mener, at disse udbygninger og forstærkninger bør være en del af grundlaget for investeringerne i udlandsforbindelserne, og at flaskehalsindtægter herefter skal kunne anvendes til finansiering af samme udbygninger og forstærkninger af transmissionssystemet. Dansk Fjernvarme bemærker, at EU har lagt sig fast på, at det eksisterende tariffsystem, hvor omkostninger for det overordnede elnet sendes ned i systemet mod forbrugerne, skal være gældende, uanset at der kan være meget produktion og forbrug, som ikke relaterer sig til en tilsvarende transportmængde i det overordnede elnet (transit og eksport). Der mangler en analyse af, om det ikke er mere hensigtsmæssigt, at det overordnede elnet anskues som et transmissions- og transitsystem, hvor aktører som indfører fra underliggende net, aktører som trækker elektricitet ud samt flaskehalsindtægter tilsammen skal dække omkostningerne. En sådan løsning giver større transparens samt et mere omkostningsægte system, idet de reelle udgifter og indtægter for det overordnede elnet synliggøres. Dansk Fjernvarme har det synspunkt, at et integreret energisystem med konkurrence mellem energiarterne kræver et fuldt ud omkostningsægte tariffsystem, idet forvridninger og omfordelinger vil få karakter af at være "skat" eller "statsstøtte". Dermed bliver tariferingen en politisk sag, hvilket kan blive meget vanskeligt på EU-niveau.

DI er enig i, at ukoordineret markedsregulering har hørt til forstyrrelser i engrosprisen på tværs af medlemslandene, hvilket har negative konsekvenser for investeringer og handel på tværs af grænserne. DI støtter, at elprisen bør sættes ud fra udbud og efterspørgsel og så vidt muligt bestemmes af markedet. Det er derfor vigtigt at sikre, at administrative og implicite prisforstyrrelser fjernes. DI mener, at det er positivt, at alle markedsdeltagerne fremover skal have balanceansvar eller skal kompensere økonomisk for de ubalancer i systemet, som de forårsager. DI mener imidlertid ikke, at generatorer på under 500 kV bør undtages fra at betale for de ubalancer, som de skaber. DI støtter forslag om, at markedet skal være åbent for bud tættere på driftsøjeblikket, i kortere tidsintervaller, og at minimumsgrænsen for budene bør sættes ned. DI anser forslag om prisrestriktioner som problematisk, da det rent teoretisk er nødvendigt med et prisloft, og fordi forslaget er konstrueret således, at medlemslandene ikke behøver at have samme prisloft, da prislofter bestemmes af de enkelte medlemslandes Value of Lost Load¹. DI roser forslaget om at udfase priority dispatch. DI er omvendt ikke enig i, at generatorer under 500 kW fortsat skal have forgangsret, da dette ikke er i overensstemmelse med principperne om lige vilkår for alle og et mere markedsdrevet marked. Dog mener DI, at

---

¹ Betegnelse for forbrugernes betalingsvillighed for at undgå at blive afkoblet fra elforsyningen på et givet tidspunkt.

det er fornuftigt at bibeholde priority dispatch for gamle generatorer, der allerede i dag har forgangsret, for at undgå at ændre markedsvilkår for investeringer, der allerede er foretaget. DI bemærker, at der generelt er el-overkapacitet i EU, og at det er af yderste vigtighed, at medlemslandene viser, at der rent faktisk er brug for kapacitetsmekanismer ud fra et forsyningsikkerhedsperspektiv. Det er samtidig positivt at grænseoverskridende kapacitet fremadrettet skal kunne deltage i kapacitetsmekanismer for at fremme samhandlen og binde markederne bedre sammen. På sigt ønsker DI, at man skal arbejde frem mod et tæt samarbejde og et overvejende "energy-only" elmarked. Der lægges vægt på, at kapacitetsmekanismer ikke må skabe unødige markedsforstyrrelser eller begrænse handel på tværs af grænserne. DI stiller spørgsmålstejn ved, om kravet om, at ny kapacitet ikke må udlede mere end 550 g CO₂/kWh, hvis det skal kunne byde ind som kapacitetsmekanisme, vil give en fordel for f.eks. gamle kulfyrede værker, da disse ikke vil være underlagt samme regulering. Samtidig bemærkes det også, at disse typer anlæg allerede vil være underlagt EU's kvotesystem. DI er positive over for, at eksisterende kapacitetsmekanismer skal opfylde de samme krav, som der lægges op til, at nye kapacitetsmekanismer skal.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter generelt, at der opstilles klare fælles regler med respekt for nationale forskelligheder i energisystemer for EU's el-marked. DØR støtter de foreslåede bestemmelser om, at alle markedsaktører skal medvirke til og være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, de påfører det samlede energisystem, samt at alle markedsaktører skal have adgang til balancemarkedet. DØR støtter, at små producenter (mindre end 500 kW) og demonstrationsprojekter kan undtages for balanceansvar. DØR mener, at der skal ses på, om el fra effektiv kraftvarme baseret på afbrænding af fossile brændsler fortsat skal kunne opnå fortrinsret. DØR finder det ikke tilstrækkeligt velbegrunderet helt at fjerne muligheden for maksimums- og minimumspriser, og at eventuelle flaskehalsindtægter i transmissionsnettet bør kunne bruges til at nedsætte transmissionstariffer og til betaling for vedligehold af infrastruktur, samt til at reducere forekomsten af flaskehalse. DØR mener, at betalingen for anvendelse af både transmissions- og distributions-systemer skal fastlægges efter, hvilke krav der driver omkostningen ved disse el-net, såsom netbelastning og effektbehov. DØR mener, at behovet for et kapacitetsmarked skal begrænses mest muligt gennem tiltag, som styrker el-transmission mellem forskellige produktionsformer for el, samt gennem nationale fleksibilitets- og lagringstiltag. DØR mener, at anvendelsen af kapacitetsmarkeder skal udformes, så de fremmer indfasning af kapacitetsskabende produktion baseret på vedvarende energi eller på så lavt CO₂-udledende produktionsformer som overhovedet muligt. DØR finder, at den foreslåede grænse på 550 gram CO₂ pr. kWh er alt for høj. Et forslag til krav kunne være 400 gram CO₂ pr. kWh i 2023. DØR støtter under visse betingelser, at der etableres et stærkere regionalt samarbejde mellem nationale TSO'er, og, at der skal ske en bred konsultationsproces, når ENTSO-E eller de regionale driftscentre for TSO'er fastlægger initiativer efter forordningen.

Landbrug & Fødevarer støtter forordningens indsats for øget integration af det europæiske elmarked og støtter ambitionen om velfungerende el-markeder med lige konkurrencevilkår på tværs af grænserne for at sikre grundlaget for en lav elpris i

Danmark. Landbrug & Fødevarer mener, at der på sigt skal stilles data om energiforbrug til opvarmning, varmt brugsvand og køling til rådighed for forbrugerne for at understøtte udviklingen af markedet og teknologier for smart energi.

Vedvarende Energi (VE) støtter forordningens formål om det indre marked for el, som understøtter en hurtigere omstilling til vedvarende energi. VE er uenig med forordningens forslag om ændringer af krav for balanceansvar. VE mener, at mindre producenter af vedvarende energi (under 500 kW) altid bør undtages fra balanceansvar. VE er kritisk over for afskaffelse af prislofter, da dette ifølge VE kan føre til udnyttelse af markedsmagt i markeder med utilstrækkelig konkurrence. VE mener, at der fortsat bør være prioritet i lastfordelingen (priority dispatch) til vedvarende energianlæg op til samme grænse som lokale energifællesskaber (18 MW i stedet for 500 kW). VE mener, at flaskehalsindtægter fortsat skal kunne bruges til reduktion af transmissionstariffer og vedligeholdelse af eksisterende net. VE foreslår en lavere grænse for CO₂-emissioner for elproduktionsanlæg ved deltagelse i kapacitetsmekanismer fra 550 g/kWh til fx 400 g/kWh. Endelig bemærker VE, at national forsyningssikkerhed i højere grad skal tages højde for i de regionale driftscentre for eltransmissionsnettet.

Vindmølleindustrien mener, at en modernisering af el-markedets funktion til at afspejle en mere decentraliseret produktion, som i højere grad er baseret på fluktuerende vedvarende energi, er central for, at den grønne omstilling kan ske på den mest omkostningseffektive måde. Elmarkedet skal gøres mere fleksibelt, og der skal etableres et "level playing field" for derved at sikre, at VE kan indgå på lige vilkår på markedet. VE's forpligtelse til at medvirke til balancering af markedet på lige fod med øvrige producenter er derfor også en naturlig del af et nyt markedsdesign. Vindmølleindustrien kan støtte begrænsning af rettigheden til prioriteret adgang for VE i en kontekst med velfungerende elmarkeder. Denne forrang bør alene opretholdes i særlige tilfælde for ny kapacitet, når der er tale om mangel på velfungerende kort tids-markeder, og i disse tilfælde for en tidsbegrænset periode med fokus på udbedring af de markedsfejl, der har nødvendiggjort en midlertidig forrang for VE. Vindmølleindustrien bemærker i forbindelse med begrænsningen af prioriteret adgang, at det er afgørende med øget transparens om TSO'ers kontrakter med konventionelle kraftværker, der skal være i drift for at opretholde systemsikkerheden. Disse bør begrænses til det teknisk nødvendige absolutte minimum, og Kommissionen skal sikre, at konventionelle kraftværker ikke disproportionalt får adgang til nettet på basis heraf, mens VE begrænses. I forlængelse heraf støtter Vindmølleindustrien afskaffelse af støtte til kraftværkerne i form af markedsforvridende kapacitetsmekanismer. Tilgangen til kapacitetsmekanismer i forslaget støttes, idet det indebærer, at etablering af kapacitetsmekanismer skal være den absolutte undtagelse efter en afsøgning af alle alternativer ud fra et regionalt sigte. I de tilfælde kapacitetsmekanismer ikke kan undgås, støtter Vindmølleindustrien, at mekanismerne etableres på regionalt plan og på den mindst markedsforvridende måde for en tidsbegrænset periode. Vindmølleindustrien støtter ligeledes, at forslaget lægger op til en begrænsning af afkortning af VE-produktion, herunder særligt for VE, og at der sættes klare regler for kompensation i de tilfælde TSO'en ikke kan undgå dette.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil støtte bredt op om etablering af et velfungerende indre marked for elektricitet. Der er dog forskelle i medlemsstaternes vægtning af udmøntningen af de tiltag, der sættes fokus på i Kommissionens forslag. Eksempelvis er en gruppe af medlemsstater fortalere for, at prissignaler alene skal drive investeringer i energimarkedet, mens andre medlemsstater støtter yderligere tiltag til at sikre investeringer i markedet, herunder kapacitetsmekanismer. Tildeling af øgede kompetencer til regionale og europæiske myndigheder og/eller samarbejdsfora samt markedsmekanismer til at håndtere flaskehalse i medlemsstaternes interne transmissionsnet er to områder, hvor der også forventes forskelle i medlemsstaternes positioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at muliggøre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og sikring af energiforsyningsikkerhed i Danmark og i Europa.

Den danske regering støtter initiativer, som kan sikre de rette prissignaler, og som samtidig kan fremme yderligere sammenkobling af markederne. I denne sammenhæng anser regeringen udvikling og implementering af fælles regulering som afgørende for at øge den grænseoverskridende handel, fremme konkurrencen i energisektoren og færdiggøre de regionale markedskoblingsprocesser.

Danmark og Norden er langt fremme ift. udviklingen af et velfungerende el-marked, som muliggør omfattende handel på tværs af grænser. Kommissionens forslag er tydeligt inspireret af den nordiske indretning af el-markedet, og regeringen vil i forhandlingerne arbejde for et fortsat stærkt nordisk aftryk.

Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.b. Direktivforslag om fælles regler for det indre marked for elektricitet (omarbejdning)

KOM(2016) 864

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag om et direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for All Europeans".

Formålet med forslaget er at fastsætte fælles regler for produktion, transmission, distribution, lagring og handel med el med det formål at etablere et integreret, forbrugerorienteret og fleksibelt elmarked i EU.

Mange af ændringsforslagene er en tilnærmelse af europæisk regulering til den eksisterende markedsregulering i Norden og eksisterende regulering af detailmarkedet i Danmark. Forslaget vurderes på nuværende tidspunkt at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, som dog forventes at bestå i mindre tilpasninger af dansk ret. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi.

Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2016) 864 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet. Forslaget er en omarbejdning af direktiv 2009/72/EF. Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogversion.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at nye teknologiske og politiske udviklinger har ført til grundlæggende ændringer i det indre elmarked.

Kommissionen henviser til, at andelen af vedvarende energi i elsystemet er kraftigt forøget og vil udgøre en stadigt større del af elforsyningen i fremtiden. Elproduktion fra vedvarende energi som vind og sol er bl.a. karakteriseret ved at være mere

fluktuerende og decentralt placeret i forhold til konventionelle produktionsteknologier. I den forbindelse er der i dag et mindre skarpt skel mellem producentrollen og forbrugerrollen end tidligere. Den teknologiske udvikling inden for bl.a. fjernaflæste timemålere har åbnet nye muligheder for forbrugernes aktive deltagelse i elmarkedet, herunder at såkaldte aggregatorer² kan pulje el-forbrugernes forbrug med henblik på at tilbyde fleksibilitet til el-markedet.

En omkostningseffektiv integration af vedvarende energi i elsystemet forudsætter derfor ifølge Kommissionen en tilpasning af markedsreglerne, så markedet giver de rette signaler til markedsaktørerne, herunder forbrugerne, til at sikre den nødvendige fleksibilitet til el-systemet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at sikre, at EU's medlemsstater indfører markedsregler, der fremmer et velfungerende, fleksibelt indre elmarked, hvor forbrugerne spiller en større rolle, og hvor forbrugerne samtidig sikres en række rettigheder.

Det væsentligste indhold i forslaget er:

- i. Indførelse af regler, som skal fremme markedsbaseret prisdannelse, herunder ved at udfase regulerede priser for el-forbrugere. Medlemsstater kan fastholde eller implementere foranstaltninger, der beskytter særlige udsatte husstande i en begrænset periode efter direktivets ikrafttræden.
- ii. Krav om, at forbrugere er berettiget til at have og skifte elhandelsselskab. Dertil kommer mindstekrav for kontraktforhold mellem forbrugere og elhandelsselskaber. Der skal etableres værktøjer, der muliggør sammenligning af elhandelsselskabernes produkter, og der fastsættes minimumskrav for el-regningers udformning og indhold. Forbrugere sikres ret til dynamiske prisprodukter, der relateres til elprisen på engrosmarkedet (fx via afregning på timebasis) og adgang til at indgå aftale med en aggregator. Forslaget sikrer etablering af såkaldte energifællesskaber – og deres adgang til at kunne købe og sælge strøm også til det offentlige net.
- iii. Krav til medlemsstater om at sikre udrulning af fjernaflæste timemålere til alle forbrugere (pba. en cost-benefit-analyse) samt krav til målernes funktionalitet.

---

² En aggregator er en kommerciel aktør, der samler en tilstrækkelig volumen ved at mobilisere og aktivere elforbrug og -produktion fra mindre kunder ved, at kunder mod betaling ændrer forbrugs- og produktionsadfærd for at imødekomme et behov fra elsystemet.

Der opstilles endvidere minimumskrav til håndtering af data samt krav om at udarbejde en fælles europæisk datastandard.

- iv. Krav til medlemsstaterne om at definere energifattigdom samt rapportere til Kommissionen herom.
- v. Krav til medlemsstaterne om at udarbejde regulering, der tilskynder distributionselskaber (DSO'er) til effektiv drift af distributionsnettet. DSO'er skal udarbejde en netudviklingsplan, der indeholder planlagte investeringer over de kommende fem til ti år. Netudviklingsplanen skal bl.a. inkludere planlagte investeringer i opladestationer til eldrevne køretøjer. Forslaget fastslår også, at distributionselskaber kun under særlige omstændigheder må eje lagringsfaciliteter som fx batterier og udrulle ladestationer til elbiler.
- vi. Krav om, at transmissionsselskaber (TSO'er) skal købe systemydelse³ fra markedsaktører, og at TSO'er som udgangspunkt ikke må eje lagringsfaciliteter eller anlæg, der leverer systemydelser. Kravene om unbundling, dvs. sikring af uafhængighed af transmission fra produktion og handel, er uændrede.
- vii. Regulatorerne forpligtes til at samarbejde på tværs af grænser, bl.a. ved at koordinere og overvåge de nationale, regionale og europæiske effekttilstrækkelighedsanalyser, som forslås indført, jf. forslaget til forordning for det indre marked for elektricitet (KOM (2016) 861). Ydermere beskriver forslaget regulatorernes forpligtelse i forhold til oprettelse af regionale driftscentre (ROCs).

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til: 1) at udarbejde retningslinjer for samarbejde mellem nationale regulatorer, og 2) at udarbejde retningslinjer for procedurerne forbundet med at sikre, at nationale regulatorers beslutninger er i overensstemmelse med netværksregler og retningslinjer.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) skal behandle forslaget.

---

³ Systemydelser er et samlebegreb for de produktions- og forbrugsreduktionsressourcer, som står til rådighed i driftstimen, og som aktiveres automatisk eller på anmodning fra den systemansvarlige aktør.

5. Nærhedsprincippet

Direktivet har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsynings sikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Kommissionen anfører, at et integreret elmarked i EU ikke effektivt kan opnås på nationalt niveau, og at isolerede nationale strategier vil føre til yderligere forsinkelser i gennemførelsen af det indre elmarked. Kommissionens evaluering viser, at nationale tilgange og statslige indgreb i markedet har resulteret i ineffektiv og uforønelig regulering og forsinkelser i at korrigere markedsforvridninger.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af elmarkeder i Europa kræver tættere koordinering mellem nationale aktører, idet nationale politiske indgreb i elsektoren har en direkte indvirkning på nabolandene.

På det foreliggende grundlag er regeringen enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning (LBK nr. 418 af 25/04/2016)
- VE-loven (LBK nr. 1288 af 27/10/2016)

Samt en række relevante bekendtgørelser, herunder:

- Bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser overfor slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. (BEK nr 1395 af 25/11/2016))
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes indberetning af standardpriser, tariffer, rabatter og vilkår på prisportalen elpris.dk (BEK nr 1279 af 25/10/2016)
- Bekendtgørelse om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet (BEK nr 999 af 29/06/2016)
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugere (BEK nr 1400 af 03/12/2015)
- Bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (BEK nr 1233 af 06/11/2015)
- Bekendtgørelse om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget (BEK nr 1358 af 03/12/2013)
- Bekendtgørelse om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. (BEK nr 1002 af 20/10/2011)
- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (BEK nr 891 af 17/08/2011)

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes at ville medføre en række ændringer på lov- og bekendtgørelsesniveau. Det forventes dog, at der i stort omfang vil være tale om mindre tilpasninger af gældende ret. Regeringen vil imidlertid analysere nærmere, hvilke ændringer der vil være behov for.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Der er på nuværende tidspunkt ikke foretaget en analyse af de statsfinansielle konsekvenser ved forslaget. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er på nuværende tidspunkt ikke foretaget en gennemgående analyse af de samfundsøkonomiske konsekvenser ved forslaget. Regeringen vil derfor analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Samlet set vurderes forslaget at kunne medføre økonomiske konsekvenser for erhvervet fx i form af øget krav om databehandling. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Det er modtaget nedenstående høringssvar:

Branchefællesskab for Intelligent Energi (iEnergi) understreger særligt betydningen af, at der lægges op til, at medlemsstaterne i love og regler definerer rammerne for aggregatorer og fleksibelt forbrug i markedsforskrifter mhp. at sikre den fulde deltagelse af efterspørgselsfleksibilitet i el-markedet. iEnergi påpeger et behov for at ændre en række artikler, som skaber alvorlige markedsfejl. iEnergi ser i den forbindelse en risiko for, at der skabes incitament til spekulation mod markedet, som underminerer prisdannelsen. På den baggrund foreslår iEnergi, at artikel 17.3.a., 17.3.d og 17.4. udgår af direktivteksten og overlades til medlemsstaternes nationale regulering.

Dansk Energi (DE) støtter forslaget om, at TSO'erne skal købe systemydelser fra markedsdeltagerne og tilslutter sig Kommissionens forslag om, at TSO'er ikke må eje anlæg til produktion af systemydelser aht. at sikre en ligeværdig konkurrence ift. kommercielle markedsaktører. DE støtter forslaget om energifællesskaber i tilfælde, hvor det lokale netselskab ikke kan levere den nødvendige ydelse. DE mener, at det er afgørende, at kompetencen til at tildele net-bevillinger ikke fratages medlemsstaterne. DE er positiv over for Kommissionens forslag om at styrke netselskabernes incitament til at udnytte fleksibelt forbrug gennem aggregatorer. DE anbefaler, at der laves en passende implementeringsperiode, såfremt der indføres

nye tekniske krav til fjernaflæste elmålere og tilhørende systemer. DE støtter ikke kravet om minimumsinformation vedr. regning og regningsoplysninger, da det ifølge DE kan være en hæmsko ift. udvikling af nye former for kundekommunikation og produkter på markedet. Endvidere er DE kritisk over for en introduktion af et fælles EU dataformat med henvisning til, at den danske elbranche de seneste 3-4 år har brugt ressourcer på at implementere engrosmodellen. DE støtter forslaget om afskaffelse af regulerede slutkundepriser. Endvidere støtter DE den foreslåede udfasning af regulerede priser over for sårbare elkunder. DE støtter kravet om garanteret leverandørskifte inden for 3 uger. DE mener, at aggregatorer skal behandles på lige fod med øvrige aktører.

Dansk Fjernvarme hæfter sig ved, at EU garanterer forbrugeres ret til at producere elektricitet til eget forbrug og sælge overskud til nettet. Dansk Fjernvarme hæfter sig ved, at distributionsselskaber skal have tilladelse til at løse problemer med fluktuierende elektricitet lokalt, hvor EU tager fat på en barriere for mere integrerede energimarkeder i Danmark, og som kun kan løses via en gentænkning af tarifystemet. Dansk Fjernvarme nævner, at det er vigtigt, at den lagring, der kan ske i et fjernvarmesystem ved en kombination af elforbrug og -produktion ligestilles med fx lagring i vandmagasiner. Opnås denne ligestilling ikke, forpasser Danmark muligheden for at kunne få værdi ud af denne lagringsmulighed, som allerede er etableret, og som vore nabolande mod syd og evt. vest kunne have behov for. Dansk Fjernvarme savner et tidsperspektiv i forbindelse med lagring.

Det Økologiske Råd (DØR) fremhæver, at det fortsat skal være muligt for medlemslandene at fremme etablering af nationale forbrugerreaktionsmuligheder, energilagring, elektrisk baseret transport m.m. DØR savner bestemmelser om, at medlemsstaterne først og fremmest skal afhjælpe energifattigdom ved at sikre, at de berørte forbrugeres energibehov reduceres. DØR mener, at det er vigtigt at give forbrugerne muligheden for både at vælge el-produkter efter f.eks. klimakvalitet samt mulighed for at reagere på prissignaler, og at det bør skrives ind i direktivet, at adgang for tredjepartsaktører ikke forhindrer, at tariffer for transmission og distribution fx fastlægges efter belastning af elnettet, og at fastsættelsen af netbetaling sker efter el-effekt-behov. DØR savner fortrinsret for VE-baseret produktion i kapacitetsmekanismer, og at det forud for afgivelse af tilladelse til ny produktion skal overvejes, om det er muligt at reducere elforbruget eller, fx etablere lokale lagringsinitiativer. DØR anfører, at der bør være mulighed for at afvise yderligere elproduktion enten produceret via private husholdninger eller i energifællesskaber, såfremt det forventes at udgøre et problem for det lokale, regionale eller nationale el-nets funktion, eller det vil udgøre en betydelig samfundsøkonomisk omkostning. DØR anfører, at EI-distributionsselskaber ikke bør hindres i at opstille el-ladere til elbiler. DØR foreslår, at der efter vedtagelse af et fornyet el-markedsdirektiv nedsættes nationale implementeringsråd med bred repræsentation af interessenter.

Dansk Industri (DI) er positive over for, at Kommissionen ønsker at fremme fleksibelt forbrug, men ser problemer i, at aggregatorer fritages for almindeligt markedsansvar, hvis en aggregator, der skaber ekstraomkostninger for andre, ikke kan pålægges at skulle dække disse omkostninger. DI finder det positivt, at regler, der

omhandler smartmåleres funktionalitet, er flyttet til elmarkedsdirektivet. DI mener ikke, at forbrugerne skal friholdes fra de faktiske omkostninger til udrulning af smarte målere, som der lægges op til i direktivet, da det i sidste ende vil være forbrugerne, der får en økonomisk gevinst. DI er i tvivl om, hvorvidt den danske datahub, som på grund af datasikkerhed har begrænsninger på adgangen til data, stemmer overens med direktivforslaget. DI mener dog, at persondatasikkerheden bør gå forud for adgangen til data.

Forbrugerrådet Tænk er positiv over for ønsket om at sætte forbrugeren i centrum. Forslaget indeholder gode takter omkring øget forbrugerbeskyttelse, men kan på visse punkter forbedres. Fx bør krav til forbrugeres skiftetid på kort eller mellem-langt sigt være 24 timer. Forbrugerrådet Tænk anfører, at hvis fjernelse af prisregulering skal fungere uden at skade udsatte forbrugere, forudsætter det først og fremmest, at markederne kommer til at fungere effektivt. Derudover skal der være prisovervågning, og myndigheder skal kunne gribe ind, hvis grupper af forbrugere stilles urimeligt. Forbrugerrådet Tænk mener, at den foreslåede styrkelse af indsamling af data og overvågning af situationen for udsatte forbrugere bør indeholde hyppigere indberetning af data om forsyningsafbrydelser. Forbrugerrådet Tænk støtter forslaget på energifattigdom, men savner konkrete bestemmelser om, at medlemsstaterne først og fremmest skal afhjælpe energifattigdom ved at sikre, at de berørte forbrugeres energibehov reduceres. Forbrugerrådet Tænk mener, at en understøttelse og præcisering af forbrugernes muligheder for at agere i fællesskab på markedet er en forbedring af regelsættet.

Landbrug & Fødevarer støtter direktivets indsats for øget integration af det europæiske elmarked og støtter ambitionen om velfungerende elmarkeder med lige konkurrencevilkår på tværs af grænserne for at sikre grundlaget for en lav elpris i Danmark. Landbrug & Fødevarer mener, at der på sigt skal stilles data om energiforbrug til opvarmning, varmt brugsvand og køling til rådighed for forbrugerne for at understøtte udviklingen af markedet og teknologier for smart energi.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

Vedvarende Energi (VE) mener, at det er vigtigt, at det indre elmarked sikrer en hurtigere omstilling til VE både ved at sikre rettigheder og muligheder for VE-producenter og ved at sikre, at markedsudviklingen ikke bidrager til at øge energifattigdom. Med henblik på at opnå støtte til omstillingen mener VE, at det er vigtigt, at mindre forbrugere og lokale energifællesskaber får de bedst mulige betingelser for at producere VE og deltage i markedet. VE mener, at kravet om, at elpriser ikke skal reguleres, bør begrænses til velfungerende markeder med effektiv konkurrence. VE mener, at lokal el-produktion fra ikke-VE kilder skal belastes med de samme miljøkrav og afgifter som anden ikke-VE elproduktion. VE mener ikke, at distributionselskaber bør hindres i at opstille el-ladere til elbiler af konkurrencehensyn. VE foreslår endvidere, at det kræves, at offentlige elladestandere kan benyttes uden abonnement, som det i dag er praksis i Danmark. VE anfører, at forslaget om at

eldistributionsselskaber ikke må eje energilagre ikke også bør gælde energifællesskaber. VE foreslår, at der etableres et interessentforum, som skal høres om spørgsmål, der er relevant for implementering af direktivet. VE foreslår, at tariffer for eldistribution fastlægges dynamisk (tidsvarierende) efter belastning af elnettet lokalt, samt at transmissionsbetaling så vidt muligt sker dynamisk efter andelen af VE, så elforbrug fremmes, når der er størst produktion af varierende VE.

Verdensnaturfonden (WWF) mener, at distributionsselskaber under alle omstændigheder skal have muligheden for at opstille ladestationer til elbiler. Der bør derudover være et krav om, at alle typer af elbiler kan lade fra laderne. WWF bemærker, at prioriteret adgang for VE bør fortsættes, og at de nuværende grænseværdier for værker, der fortsat kan beholde prioriteret adgang er for restriktive. WWF støtter den restriktive tilgang til kapacitetsmekanismer men bemærker, at de fortsatte muligheder for kapacitetsmekanismer burde begrænses hurtigere.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget, men det forventes, at medlemsstaterne vil støtte bredt op om etablering af et velfungerende indre marked for elektricitet. Der vil dog være forskelle i medlemsstaternes vægtning af udmøntningen af de tiltag, der sættes fokus på i Kommissionens forslag.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser de overordnede formål med forslaget velkommen. Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og sikring af energiforsyningsikkerhed i Danmark og i Europa.

Regeringen støtter initiativer, som kan sikre de rette prissignaler, og kan fremme yderligere sammenkobling af markederne. I den sammenhæng anser regeringen udvikling og implementering af fælles regler som afgørende for at øge den grænseoverskridende handel, fremme konkurrencen i energisektoren og færdiggøre de regionale markedskoblingsprocesser.

Regeringen støtter en styrkelse af forbrugerne gennem implementering af et gennemsigtigt og velfungerende detailmarked med aktiv deltagelse fra elforbrugere, som fører til større konkurrence mellem leverandører og mulige gevinster for forbrugerne.

Danmark og Norden er langt fremme ift. udviklingen af et velfungerende el-marked. Kommissionens forslag er tydeligt inspireret af den nordiske indretning af el-markedet, og regeringen vil i forhandlingerne arbejde for et fortsat stærkt nordisk aftryk.

Regeringens konkrete holdning afventer en nærmere analyse af forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.c. Forordningsforslag om beredskab i elsektoren (elforsyningssikkerhedsdirektivet)

KOM(2016) 862

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag til forordning om beredskab i elsektoren som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans".

Forslaget har til formål at styrke det regionale samarbejde om elberedskabsplanlægning. Forslaget stiller krav til format og indhold af elberedskabsplaner, herunder om inddragelse af regionale og nationale forhold, risici og sårbarheder. Dertil kommer regionale planer for nedbringelse af elforbruget i krisesituationer. Forslaget indeholder regler, som medfører, at elforsyningssikkerheden så vidt muligt opretholdes via el-markedet (forhindrer suspending pba. nationale hensyn) med henblik på at sikre en omkostningseffektiv elforsyningssikkerhed.

Forslaget vurderes på dette tidspunkt ikke at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske eller juridiske konsekvenser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige økonomiske og juridiske konsekvenser.

Regeringen støtter det overordnede formål om at sikre, at el-markedet fungerer under kriser med mangel på elektricitet, således at medlemsstaterne undgår unødigt aktivering af beredskabsfunktioner. Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 862 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beredskab i el-sektoren som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans". Forslaget erstatter det nuværende elforsyningssikkerhedsdirektiv 2005/89/EF. Forslaget er oversendt den 9. januar 2017 til Rådet i en dansk sprogversion.

Forslaget skal bidrage til at sikre el-forsyningssikkerheden i krisesituationer, idet krisesituationer ofte har konsekvenser på tværs af landegrænser grundet de integrerede el-systemer. Forslaget om at erstatte det nuværende direktiv med en ny forordning har baggrund i Kommissionens vurdering af, at det nuværende direktiv har været ineffektivt i forhold til at opnå dets målsætning om at bidrage til øget for-

syningsikkerhed i Europa. Ifølge Kommissionen vil bedre beredskab, gennemsigtighed og regler om krisehåndtering sikre den nødvendige tillid til det indre marked fsva. sikring af ressourcetilstrækkelighed. Kommissionen påpeger endvidere, at krav om samarbejde om el-beredskab vil gøre medlemsstaterne mindre tilbøjelige til at overbeskytte sig selv mod mulige krisesituationer, hvorved forsyningsikkerheden i Europa kan sikres med lavere omkostninger.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal således behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Forslaget er en del af en række forslag, som skal sikre et velfungerende indre el-marked. Forslagets overordnede formål er at sikre, at alle medlemsstater etablerer passende foranstaltninger til at forebygge, forberede og håndtere krisesituationer i el-sektoren. Forordningsforslaget fastsætter rammer for samarbejde og koordinering mellem medlemsstater vedrørende beredskabsplanlægning og skal i den forbindelse sikre en sammenhængende og gennemsigtig tilgang til risiko- og sårbarhedsanalyser på tværs af Europa. Forslaget skal samtidig sikre, at det fælles el-marked kan bidrage til at håndtere kriser, hvorfor markedet skal fungere så længe som muligt. Forslaget rummer både definitioner på effektmangelsituationer og beredskabsrelaterede scenarier.

Det væsentligste indhold af forslaget er:

- i. Krav til medlemsstaterne om regional koordinering, fælles regler samt standardisering af den nationale beredskabsplanlægning.
- ii. Krav til medlemsstaterne om udarbejdelse af regionale risiko- og sårbarhedsanalyser som grundlag for medlemsstaternes beredskabsplanlægning. Landenes beredskabsplaner skal tage udgangspunkt i et standardiseret skema og skal indeholde både en national del og en regional del.
- iii. Krav om, at medlemsstaterne udpeger én kompetent myndighed til at varetage de beskrevne opgaver, herunder udarbejdelse af beredskabsplaner.
- iv. Krav om regionale planer for nedbringelse af energiforbruget i situationer med effektmangel. Disse planer kræver forudgående enighed på tværs af regionen om, hvilke forbrugere som først skal udsættes for forbrugsafkobling. Dertil kommer krav til videndeling og varsling af nabolande og Kommissionen i forbindelse med kriser.
- v. Styrkelse af Electricity Coordination Group (ECG), som bl.a. skal evaluere medlemsstaternes beredskabsplaner, afgive anbefalinger og udvikle "best

practice". ECG skal endvidere monitorere forsyningsikkerheden i Europa, herunder hvordan kriser håndteres.

- vi. At Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) skal involveres i situationer, hvor der ikke kan opnås enighed på regionalt niveau.

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til ændringer i skabelon for beredskabsplanlægning.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) skal behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forordningen har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsyningsikkerheden i Energiunionen, og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Kommissionen anfører, at den grænseoverskridende effekt, som en krise i elsektoren kan have grundet øget integration af elmarkedet i EU, kræver regional koordinering af landenes beredskabsforanstaltninger. Kommissionen anfører endvidere, at nationale tilgange til håndtering af kritesituationer ikke alene medfører mindre optimale foranstaltninger til sikring af el-forsyningsikkerheden, men også kan medføre, at konsekvenserne af en krise bliver mere akutte, end hvis disse er koordineret regionalt.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at man samlet set kan øge forsyningsikkerheden i EU med øget samarbejde, gennemsigtighed og styrket koordinering på EU-niveau for så vidt angår grænseoverskridende problemstillinger som effektmangelsituationer. Regeringen vurderer på den baggrund, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Elforsyningsikkerhed er i dansk ret reguleret af følgende love:

- Beredskabsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 1. marts 2004 beredskabsloven
- Lov om elforsyning jf. lovbekendtgørelse nr. 428 af 25. april 2016

Samt bekendtgørelse nr. 1024 om beredskab for elsektoren af 21. august 2007 udstedt i medfør af denne lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens forslag kan have konsekvenser for gældende lovgivning med relevans for el-beredskabet. Der vil være behov for en nøjere vurdering af konsekvenserne. I den forbindelse kan det foreløbigt bemærkes, at der umiddelbart ikke vurderes at være komplikationer ift. regional koordination og beredskabsplanlægning i relation til beredskabsloven § 24, som vedrører opretholdelse og videreførelse af samfundets funktioner i tilfælde af ulykker og katastrofer.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

De nationale energimyndigheder bliver pålagt at koordinere beredskabsplanlægningen i en regional kontekst. Samtidig pålægges TSO'en at koordinere i "Regional Operational Centres" ("ROC), hvorved de også pålægges en ny opgave. Disse opgaver må forventes at medføre væsentlige øgede administrative udgifter. Det vurderes umiddelbart, at udgifterne kan afholdes inden for ressortministeriets egne rammer. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har vurderet, at forslaget vil have en positiv effekt på forbrugere, fordi bedre regional koordination vil føre til færre strømforstyrrelser og derved færre negative konsekvenser heraf for virksomheder og husholdninger. Dertil kommer, at omkostningerne til sikring af el-forsyningssikkerheden alt andet lige kan forventes at falde som følge af øget koordinering på tværs af grænser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at medføre nye væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Det er modtaget nedenstående høringssvar.

Dansk Energi finder det positivt med en regional tilgang til forsyningsikkerhed samt klare rammer og planer for regional håndtering af kritiske situationer i elnettet. Dansk Energi er positive over for at etablere et operationelt ansvar hos de foreslåede "Regional Operational Centres".

VedvarendeEnergi finder det vigtigt, at den foreslåede forordning om forsyningsikkerhed ikke giver urimelige byrder til mindre elproducenter eller bremser omstillingen til vedvarende energi. VedvarendeEnergi ytrer ønske om, at man vedholder dialogen omkring forordningen, således at bl.a. mindre producenter af vedvarende energi tages med på råd ved omstillingen omkring forordningen, samt at hidtidige erfaringer inddrages i arbejdet med at sikre elforsyningsikkerheden.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Kommissionens forslag til forordningen om beredskab i elsektoren har overordnet til formål at sikre øget regional koordinering af el-beredskab, og at markedet kan fungere så længe som muligt. Regeringen støtter overordnet set dette formål.

Regeringen lægger vægt på, at den konkrete regulering giver de enkelte virksomheder fleksibilitet til at inddrage lokale forhold i deres beredskabsplanlægning.

Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.d. Forordningsforslag om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (omarbejdning)

KOM(2016) 863

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag til en omarbejdning af forordningen om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder. Forslaget er fremsat som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans".

Formålet med forslaget er at tilpasse den regulatoriske ramme for el-markedet med henblik på at fremme et velfungerende indre marked for elektricitet. Ændringsforslagene vil ifølge Kommissionen forenkle og centralisere regionale og europæiske beslutningsprocedurer blandt de nationale energiregulerende myndigheder (Energi-tilsynet i Danmark), og herunder styrke Agenturet for Samarbejde mellem Energi-reguleringsmyndigheders (ACER) beføjelser. Derudover tildeles ACER delvis tilsynskompetence med regionale driftscentre (ROCs), som foreslås etableret med det supplerende forordningsforslag om det indre marked for elektricitet. Forslaget vurderes på nuværende tidspunkt ikke at ville have væsentlige erhvervsøkonomiske eller juridiske konsekvenser.

Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektricitet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi og for at sikre en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi. I den forbindelse er regeringen enig i, at der er behov for klare regler for grænseoverskridende handel, samt at reglerne håndhæves. Regeringens konkrete holdning afventer en nærmere analyse af forslaget.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 863 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER). Forslaget er fremsat som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans". Forslaget er en omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 16. januar 2017.

Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) blev oprettet i 2011 med det formål at bistå nationale energireguleringsmyndigheder ift.

håndtering af grænseoverskridende problemstillinger på el-markedet. ACER har i dag primært mulighed for at håndtere grænseoverskridende problemstillinger via juridisk ikke-bindende henstillinger og udtalelser og har i dag kun begrænsede beslutningsbeføjelser.

Forslaget har baggrund i Kommissionens vurdering af, at det indre marked for elektricitet bør forstærkes ved at øge ACER's beføjelser og uafhængighed, hvorved ACER i højere grad får mulighed for at udføre sin tilsynsfunktion på europæisk niveau og overvåge udviklingen af det indre marked. Et stærkere agentur skal således bidrage til at overvåge samt løse grænseoverskridende problemstillinger, hvilket vurderes nødvendigt for at skabe et velfungerende indre marked for handel med el.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 194 om EU's energipolitik i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at tilpasse den regulatoriske ramme for el-markedet med henblik på at sikre et velfungerende grænseoverskridende marked. Forslaget giver i den forbindelse ACER øgede kompetencer til at sikre den nødvendige koordination mellem nationale energiregulerende myndigheder.

Det væsentligste indhold af forordningsforslaget er:

- i. ACER får direkte kompetence til at godkende vilkår, betingelser og metoder, der er udarbejdet i medfør af netværksregler og guidelines⁴. I dag skal disse vilkår, betingelser og metoder godkendes af alle nationale energiregulerende myndigheder i Unionen eller i en bestemt region.
- ii. Afstemningsproceduren for de nationale energiregulerende myndigheder i ACER's Board of Regulators⁵ (BoR) ændres. Afgørelser skal kunne træffes med absolut flertal i stedet for kvalificeret flertal, som der kræves i dag.
- iii. ACER får kompetence til at udarbejde henstillinger og udtalelser på eget initiativ. ACER kan i dag kun udarbejde henstillinger og anbefalinger, der på forhånd er vedtaget i ACERs arbejdsprogram eller på baggrund af opfordringer fra Kommissionen.

⁴ Netværksregler og guidelines er bindende markeds- og tekniske regler, som har til formål at sikre operationalitet på tværs af landegrænser.

⁵ BoR består af repræsentanter fra de enkelte nationale energiregulerende myndigheder.

- iv. ACER får valgfrihed ift. at udføre bestemte opgaver, såsom ikke-bindende udtalelser om ENTSO-E's årlige arbejdsprogram og ENTSO-Es tiårs netudviklingsplan, således at ACER i højere grad kan prioritere ressourcer.
- v. ACER får tilsynskompetence over regionale driftscentre (ROCs), der skal koordinere drift af el-systemerne på tværs af landegrænser, jf. forslag til forordning om det indre marked for elektricitet (KOM(2016) 861).
- vi. ACER får tilsynskompetence over elektricitetsmarkedsoperatører⁷, som blev udpeget som følge af forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) skal behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt. Forordningen har hjemmel i artikel 194 i TEUF, som fastslår nødvendigheden af et vist niveau af koordinering, gennemsigtighed og samarbejde for at sikre energimarkedets funktion, forsynings sikkerheden i Energiunionen og fremme sammenkobling af energiinfrastruktur.

Det er Kommissionens vurdering, at den stigende sammenkobling af el-markeder i Europa forudsætter tættere koordinering mellem nationale aktører samt regionalt/overnationalt regulatorisk tilsyn. Kommissionen anfører, at de foreslåede ændringer er nødvendige for at opnå et integreret el-marked i EU, hvilket ikke kan opnås effektivt på nationalt niveau.

På det foreliggende grundlag er regeringen enig i Kommissionen vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vurderes ikke at berøre dansk lovgivning

⁶ Den europæiske sammenslutning af transmissionsselskaber "European Network of Transmission System Operators for Electricity

⁷ Elektricitetsmarkedsoperatører er en aktør (typisk en elbørs), der af den kompetente myndighed er blevet udpeget til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day ahead- og intradaykobling. I Danmark har Energitilsynet udpeget el-børsen Nord Pool som elektricitetsmarkedsoperatører.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det forventes ikke, at forslaget har væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Der kan dog forventes en stigning i bidrag til det europæiske sammenslutning af regulatorer, der foreslås tilført 18 årsværk på baggrund af nye krav til vurdering af effekttilstrækkelighed på EU-niveau. I alt lægger Kommissionen op til, at der tilføres 280.000 euro i 2019 og 1.04 mio. euro i 2020 til årsværk til ACER til EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ifølge Kommissionen har forslaget har til formål gennem et stærkere ACER at fjerne handelsbarrierer i det europæiske el-system og føre til en hurtigere harmonisering og åbning af de nationale og regionale el-markeder. Dette kan føre til gevinster for danske el-forbrugere grundet øget konkurrence og for danske el-producenter i form af forbedrede vilkår for handel med el på tværs af grænser. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er modtaget nedenstående høringssvar.

Dansk Energi er enig i Kommissionens forslag om, at ACER i højere grad selv skal kunne tage initiativ til anbefalinger, og at ACER's tilsyn med de foreslåede regionale driftscentre (ROCs) er et skridt i den rigtige retning. Dansk Energi finder, at en markant regulatorisk stemme på tværs af grænser mellem medlemsstaterne er en forudsætning for et velfungerede indre marked.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en omarbejdning af forordning om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder velkommen og er positiv over for formålet om at forbedre den regulatoriske ramme for et mere grænseoverskridende marked for handel med el.

Regeringen støtter et velfungerende liberaliseret indre marked for energi med det sigte at reducere energiomkostningerne for virksomhederne og forbrugerne og at sikre en omkostningseffektiv integration af vedvarende energi og energiforsynings-sikkerhed i Danmark og i Europa. En forbedret regulatorisk ramme forventes at bidrage til udviklingen af det indre marked for el-handel. Regeringen er i udgangspunktet positiv over for øgede kompetencer til ACER, men har behov for at tage mere konkret stilling hertil ifm. den forestående analyse af forslaget.

Fsva. de budgetmæssige implikationer af forslaget lægger regeringen vægt på, at yderligere ressourcer til europæiske agenturer finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget.

Regeringens konkrete holdning afventer en nærmere analyse af forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.e. Direktivforslag om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (revision af VE-direktivet)

KOM(2016) 767

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i marginen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag til revision af VE-direktivet som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean Energy for all Europeans".

Formålet med forslaget er at tilpasse rammerne for vedvarende energi i EU's medlemsstater frem mod 2030. Herunder fastsætter revisionen et bindende mål for VE-andelen for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030, mens de gældende nationale mål for VE-andelen i 2020 fastholdes som nationale minimumsandeleværdier efter 2020.

Forslaget indeholder bl.a. principper for støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder samt et krav om åbning af støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder for anlæg i andre medlemsstater. Dertil kommer krav vedrørende forbrugeres ret til egetforbrug og salg af elektricitet, herunder igennem såkaldte energifællesskaber. Forslaget medfører, at de nationale krav om 10 pct. VE i transportsektoren erstattes af et iblandingskrav til brændstofleverandører. Derudover indeholder forslaget bæredygtighedskriterier for bioenergi.

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at kunne få væsentlige økonomiske konsekvenser, særligt i kraft af forslaget om leverandørkrav på transportområdet og ændringer af rammerne for at støtte og etablere VE-anlæg. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser det overordnede formål med forslaget til revideret VE-direktiv velkommen. Regeringen vil fastlægge en konkret holdning til forslaget efter en nærmere undersøgelse af forslagets bestemmelser.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 767 af 30. november 2016 fremlagt forslag til en revision af Europa-Parlamentets og rådets direktiv om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder (revision af VE-direktivet). Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogversion.

Det gældende VE-direktiv indeholder et bindende mål om, at andelen af vedvarende energi i energiforbruget i EU i 2020 skal være minimum 20 pct. Det gældende VE-direktiv fastsætter endvidere nationale mål for 2020 og fastlægger rammerne for at opfylde disse mål.

Det reviderede VE-direktiv skal på samme måde fastlægge rammerne for opfyldelse af EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030, men uden at fastsætte bindende nationale mål. EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030 blev vedtaget af Det Europæiske Råd i oktober 2014.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Direktivets primære formål er at understøtte opfyldelse af EU's bindende mål for andelen af vedvarende energi for EU som helhed på minimum 27 pct. i 2030.

For så vidt angår målopfyldelsen henviser Kommissionen i forslaget til en mekanisme i forslaget til forordning om et forvaltningssystem for Energiunionen, der skal sikre en accelereret VE-udbygning, såfremt medlemsstaternes samlede bidrag i 2023 ikke vurderes at være tilstrækkelige til at opfylde målet om minimum 27 pct. i 2030. Ved fastlæggelsen af mekanismerne, som skal tilvejebringe den nødvendige additionelle VE-udbygning, anfører Kommissionen, at der vil blive taget højde for medlemsstaternes individuelle bidrag til 2030-målet.

El-sektoren

Forslaget indeholder principper for tildeling af støtte til vedvarende energi, herunder at støtte skal tildeles pba. konkurrence, og at støttetypen skal sikre, at VE-producenter reagerer på el-markedspriserne. Dertil kommer et krav om åbning af støtte til elektricitet fra vedvarende energi for anlæg i andre medlemsstater. Dette gælder for 10 pct. af medlemsstaternes tildelte støtte i perioden 2021-2025 og 15 pct. i perioden 2026-2030. Forslaget indeholder også et forbud mod at ændre på vilkår for støtte, der allerede er tildelt til vedvarende energianlæg, såfremt disse ændringer påvirker projektet negativt.

Med forslaget sikres forbrugere ret til selv at forbruge egenproduceret elektricitet og/eller sælge den til en rimelig pris, hvilket allerede er tilfældet i Danmark. Forslaget giver desuden ret til kollektivt egetforbrug for forbrugere i bygninger med flere lejligheder, ligesom såkaldte energifællesskaber får ret til at producere, forbruge, lagre og sælge vedvarende energi.

Varme- og kølesektoren

Kommissionen foreslår, at hver medlemsstat skal tilstræbe at øge andelen af vedvarende energi i varme og køling med 1 pct.point årligt frem til 2030. Der er i den forbindelse ikke tale om et krav til medlemsstaterne eller varme- og køleleverandørerne.

Fjernvarme og fjernkøling, der ikke lever op til nærmere angivne effektivitetskrav, ønskes begrænset med forslaget. Derfor gives ejere af bygninger, som har en forsyning, der ikke lever op til de angivne krav, ret at skifte til energieffektiv produktion af varme og køling. Den ny forsyning kan være anden kollektiv forsyning, overskudsvarme eller individuelle VE-anlæg. For at understøtte forbrugernes valg indgår det i forslaget, at leverandører af fjernvarme og -køling skal informere forbrugere om deres energieffektivitet og andel af vedvarende energi.

Oprindelsesgarantier

Kommissionen foreslår at udvide reglerne for oprindelsesgarantier⁸ til at omfatte alle vedvarende energikilder. Efter det gældende direktiv skal medlemsstaterne have systemer for oprindelsesgarantier for elektricitet og højeffektiv kraftvarme, mens landene kan vælge at etablere oprindelsesgarantier for varme og køling. Med forslaget bliver det obligatorisk for medlemsstaterne også at udstede oprindelsesgarantier for varme, køling og biogas.

Oprindelsesgarantier skal efter forslaget ikke længere kunne udstedes til producenten, hvis energiproduktion samtidig modtager støtte. I disse tilfælde foreslår Kommissionen i stedet et krav om, at staten auktionerer oprindelsesgarantierne og anvender provenuet til at dække en del af omkostningerne til støtten.

Proces for tilladelser til VE-produktion

Forslaget indeholder et krav om, at der etableres én koordinerende myndighed, som skal vejlede ansøgeren igennem tilladelsesprocedurer hos alle andre myndigheder ved ansøgninger om etablering af VE-anlæg. I Danmark er en tilsvarende ordning indført på havmølleområdet. Med forslaget begrænses ansøgningsprocedurerne for VE-anlæg som udgangspunkt til ikke at tage mere end tre år.

Transport

På transportområdet skal hver medlemsstat ifølge det gældende VE-direktiv sikre, at der anvendes mindst 10 pct. VE i transport i 2020. Med forslaget videreføres dette overordnede mål ikke efter 2020. Derimod sættes der nye 2030-mål for bestemte typer biobrændstoffer samt nye minimumsgrænser for drivhusgasfortrængning. De væsentligste transportrelaterede elementer i forslaget er:

---

⁸ Oprindelsesgarantier udstedes for produktion af vedvarende energi og kan anvendes af forbrugere til at dokumentere, at deres forbrug dækkes af vedvarende energi. Producenter, der får udstedt oprindelsesgarantier for produktionen, kan således sælge oprindelsesgarantier til forbrugere, der ønsker at dokumentere, at deres forbrug dækkes af vedvarende energi. Handel med oprindelsesgarantier har ikke betydning for opgørelsen af landenes nationale andel af vedvarende energi.

- Der indføres et krav til brændstofleverandører om, at de i 2021 iblander en andel på mindst 1,5 pct. VE-brændstoffer. Andelen skal stige til mindst 6,8 pct. i 2030 efter en fastlagt gradvis stigning. Fødevarer baserede biobrændstoffer (ofte benævnt 1. generation biobrændstoffer) kan ikke bidrage til denne målopfyldelse.
- Det fremgår forslaget, at bidraget fra VE anvendt i luftfart og skibsfart skal tælle 1,2 gange energiindholdet, når det opgøres, om de krævede andele af VE i transport er opnået.
- Andelen af biobrændstoffer baseret på visse former for affald (bl.a. animalsk fedtaffald og brugt friturefedt) kan maksimalt udgøre 1,7 pct.-points af de 6,8 pct. VE-brændstoffer.
- Avancerede biobrændstoffer og biogas baseret på visse, nærmere angivne råvarer skal udgøre mindst 0,5 pct. i 2021 og stige til mindst 3,6 pct. af de 6,8 pct. VE-brændstoffer i 2030 efter en fastlagt gradvis stigning.
- Ved beregning af den enkelte medlemsstats forbrug af vedvarende energi kan bidraget fra biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændstoffer, som er produceret af fødevarer afgrøder eller foderafgrøder (1.generation biobrændstoffer), maksimalt udgøre 7 pct. af energiforbruget til vej- og jernbanetransport i medlemsstaten. Maksimumsgrænsen reduceres til 3,8 pct. i 2030 efter en fastlagt gradvis reduktion.
- Alle medlemsstater skal oprette et system, som muliggør, at en brændstofleverandør kan overføre sin forpligtelse til en anden/andre brændstofleverandører.
- Drivhusgasfortrængningen for biobrændstoffer og biogas, der kan anvendes til opfyldelse af den krævede andel af VE-brændstoffer, skal være mindst 70 pct. fra 1. januar 2021. For øvrige biobrændstoffer, som bidrager til medlemsstatens VE-andel, skal drivhusgasfortrængningen være mindst 50 pct. for biobrændstoffer produceret på anlæg, som var i drift 5. oktober 2015, 60 pct. for biobrændstoffer produceret på anlæg, som er taget i drift efter 5. oktober 2015, og 70 pct. for biobrændstoffer, som er taget i anvendelse efter 1. januar 2021.

Bæredygtighedskriterier

Kommissionens forslag til nyt VE-direktiv indeholder bæredygtighedskriterier, som skal gælde alle typer bioenergi, dvs. både fast biomasse, flydende biobrændstoffer og biogas. Bæredygtighedskriterierne tager udgangspunkt i samme tilgang, som anvendes for flydende biobrændstoffer i de eksisterende VE-direktiv, og som også ligger til grund for den frivillige danske brancheaftale, der omfatter træpiller og træflis. Overordnet består forslaget til bæredygtighedskriterier i tre komponenter:

- For det første er der foreslået kriterier for bæredygtig udnyttelse hhv. af landbrugsland, græsområder og skove. Formålet med disse kriterier er bl.a. at beskytte biodiversitet og undgå reduktion af naturlige kullagre, bl.a. i skove og vådområder. Desuden skal kriterierne sikre, at biomassen er lovligt høstet, at der sker genplantning og at skovenes produktivitet fastholdes over tid. Der er herudover krav om opførelse af biomassehøst i LULUCF-sektoren, samt at det producerende land har ratificeret Parisaftalen.

- For det andet er der fastsat krav for reduktion af drivhusgasser fra bioenergiens forsyningskæde. Der lægges op til en gradvis skærpelse af reduktionskravene, som afhænger af tidspunktet for idriftsættelse af produktionsenheden.
- For det tredje stilles der krav om, at produktion af elektricitet på kraftværker over 20 MW (indfyret effekt), som brænder biomasse, opfylder kravene for højeffektiv kraftvarme som defineret i artikel 2(34) i Energieffektivitetsdirektivet (2012/27/EU).

I forslaget lægges endvidere op til, at medlemsstaterne kan fastsætte yderligere nationale bæredygtighedskrav.

Kommissionens bemyndigelse til vedtagelse af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter

Kommissionen bemyndiges til at vedtage gennemførelsesretsakter i relation til, 1) at fastsætte tekniske specifikationer for nationale databaser til sporing af transportbrændsler, 2) at fastsætte kriterier for hvilke naturarealer med græs, der indenfor reglerne om bæredygtighed kan høstes og anvendes biomasse fra og retningslinjer for, hvordan opfyldelse af kravene til bæredygtighed kan dokumenteres, 3) at fastsætte standarder for pålidelighed, transparens og uafhængig kontrol, som skal sikre at overholdelse af kravene til bæredygtighed og drivhusgasreduktioner bliver verificeret på en effektiv og harmoniseret måde, 4) at anerkende rapporter fra medlemslande eller territorier uden for unionen om typiske udledninger af drivhusgasser fra produktion af landbrugsbiomasse, 5) at vedtage detaljerede tekniske specifikationer for beregning af drivhusgasemissioner.

Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til, 1) at foretage ændringer i del A og B af bilag 9 for at tilføje råmaterialer til listen i dette bilag og justere energiindholdet i transportbrændsler, som angivet i bilag 3, til videnskabelige og tekniske fremskridt, 2) at håndhæve aftaler og etablere regler med tredjelande om gensidig anerkendelse og overvågning af oprindelsesgarantier, 3) at specificere metoden til at fastsætte andelen af biobrændstof fra en proces, hvor biomasse behandles sammen med fossile brændsler i en fælles proces, specificere metoden til at fastsætte drivhusgasbesparelsen fra en række angivne vedvarende transportbrændstoffer samt fastlægge minimum drivhusgasbesparelser som kræves for, at disse typer af brændstoffer kan tælles med i opfyldelse af leverandørkravet for transportsektoren, 4) at foretage ændringer af bilag 5 og 6 vedrørende fortrængningsværdier for produktionsveje for fremstilling af biobrændstoffer, flydende biobrændsler og biomassebrændstoffer og ændringer af metodologien fastsat i bilag 5, del C og bilag 6, del B.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter bl.a., at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europaparlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Direktivet har hjemmel i TEUF artikel 194, som fastslår nødvendigheden af udvikling af nye og vedvarende energikilder.

Kommissionen anfører i forslaget, at der er behov for handling på EU-niveau for at sikre, at medlemslandene bidrager til det bindende mål om minimum 27 pct. vedvarende energi, og at målet opnås kollektivt og omkostningseffektivt.

Det er Kommissionens vurdering, at handling på EU-niveau vil levere investorsikkerhed, en konsistent og omkostningseffektiv udbredelse af vedvarende energi på tværs af EU og en effektiv drift af det indre energimarked, mens forslaget respekterer landenes forskellige potentialer for vedvarende energi og retten til at vælge energimix.

Kommissionen vurderer endvidere, at medlemsstaterne med forslaget bevarer fleksibilitet til at fremme vedvarende energi i de sektorer og på den måde, som bedst passer til deres nationale forhold.

På det foreliggende grundlag er regeringen overordnet enig i Kommissionens vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil hovedsageligt berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016
- Lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1288 af 27. oktober 2016
- Lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1307 af 24. november 2014
- Lov nr. 468 af 12. juni 2009 om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser fra transport

Forslaget vil desuden berøre de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af den ovenfor nævnte lovgivning. Der er bl.a. tale om følgende bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1323 af 30. november 2010 om oprindelsesgaranti for VE-elektricitet og bekendtgørelse nr. 447 af 20. maj 2016 om oprindelsesgaranti for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion (oprindelsesgarantier).
- Bekendtgørelse om godkendelse af kollektive varmforsyningsanlæg nr. 825 af 24. juni 2016 (anvendelse af brændsler i kollektiv varmforsyning).

- Bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglement 2015 (BR15) nr. 1028 af 30. juni 2016 (individuel varmforsyning med bl.a. oliefyr og naturgasfyr).
- Bekendtgørelse om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg nr. 904 af 24. juni 2016 (tilslutning til fjernvarme).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens forslag til revideret VE-direktiv vil betyde, at den danske lovgivning på energiområdet med tilhørende bekendtgørelser, jf. ovenfor, skal revideres. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at kortlægge de lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser fx i relation til afgiftsgrundlaget som følge af udvidelsen af retten til egetforbrug.

Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de statsfinansielle og administrative konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet. Elementer i forslaget kan være forbundet med øgede omkostninger for erhvervet. Forslaget skal analyseres nærmere, med henblik på at kvantificere de samlede administrative konsekvenser og omkostninger for erhvervet.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er ikke foretaget en vurdering af de samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark isoleret set. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til revision af direktivet har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet nedenstående høringsvar.

Biorefining Alliance finder det meget positivt, at der foreslås et separat mål for avancerede biobrændstoffer. Det samlede niveau for VE i transport i 2030 ligger dog stort set på linje med målet i 2020, hvilket er meget uambitiøst i betragtning af non-ETS målene i 2030 og de langsigtede mål for 2050. Biorefining Alliance er i tvivl om, hvorvidt iblandingskravet er nok til at initiere produktion af avancerede biobrændstoffer og foreslår, at de første anlæg får en særlig first-mover støtte, fx. via udbud, prisstøtte eller lånegarantier.

CO-industri støtter forslaget om at harmonisere VE-støttesystemer i EU med henblik på mindsket markedsforvridning og øget omkostningseffektivitet. CO-industri finder det positivt med øget samarbejde mellem medlemslandene, så integration af VE i energisystemet styrkes og implementeres effektivt. CO-industri mener ikke, at der er behov for skærpede krav, der modvirker et effektivt marked for bæredygtig biomasse.

Dansk Byggeri finder, at fraværet af nationale mål er en svækkelse af det gældende direktiv og ønsker at målet øges til 30 pct. Dansk Byggeri støtter, at direktivet styrker mulighederne for VE på bygninger, at egen-forbrugere sikres mulighed for at producere og sælge VE-elektricitet og at energiforbrugere kan vælge at koble sig af fjernvarmenettet.

Dansk Energi mener, direktivet bør være mere ambitiøst, at bestemmelser om statsstøtte bør skitseres mere klart, og at vedvarende energikapacitet bør opføres der, hvor naturressourcerne er bedst. Dansk Energi støtter desuden krav om bæredygtighed for biomasse, der dog skal være ens for alle EU-lande. Dansk Energi støtter desuden ambitionen om at øge andelen af vedvarende energi i varme-, køling- og transportsektoren, hvor direktivet dog mangler fokus på elektrificering.

Dansk Fjernvarme støtter forslaget om mere VE, men ønsker at incitamenter og regler for anvendelse af overskudsvarme skal ligestilles med VE. Oprindelsescertifikater anses for en administrativ byrde, og direktivet bør levne mest mulig plads for national implementering af disse regler, ikke mindst i lyset af at VE-andelen i dansk fjernvarme i forvejen er høj, og sektoren ihærdigt arbejder på at forøge den. Der ønskes også national implementering af muligheden for at afkoble fjernvarme- og fjernkøleforbrugere efter grundige analyser. Endelig pointeres vigtigheden af harmoniserede kriterier for bioenergis bæredygtighed.

Dansk Industri støtter de initiativer, der understøtter mere marked og omkostnings-effektivitet, herunder åbne VE-udbud på tværs af landegrænser. Dansk Industri finder desuden, at krav om VE i bygninger bør være fleksibelt for lande med en høj andel af VE i energisystemet, mens Kommissionen bør gøre mere for at fremme paritet mellem overskudsvarme og ny vedvarende energi i fjernvarme og -køling. Dansk Industri er tilfreds med forslaget vedrørende transportsektoren, og at kravene til bæredygtighed lægger sig op ad frivillige aftaler som den danske.

Dansk Skovforening finder det meget relevant, at fælles EU-bæredygtighedskriterier anvender en risikobaseret tilgang. Der kan dog være krav i Kommissionens forslag, som er vanskelige at dokumentere i praksis. Det bør anerkendes, at skovforvaltningen i EU generelt er velfungerende, og samtidigt varierer mellem landene. Ny EU-lovgivning bør ikke diktere medlemslandenes skovpolitik.

Det Økologiske Råd ønsker et højere EU-mål for VE i 2030 på minimum 30 pct. Åbning af støttesystemer introduceres for tidligt, da transmissions- og handelssystemer ikke er etableret fuldt ud. VE-produktion på bygninger bør regnes med i VE-

målopfyldelsen, men med fleksibilitet til at undlade totalenergikrav til bygninger. Der skal tages stilling til, hvilken rolle oprindelsesgarantier skal spille, da det foreslåede design ikke er hensigtsmæssigt, bl.a. i forhold til kraftvarmeområdet. DØR støtter krav i varmesektoren, dog ikke med øget biomasseforbrug. DØR mener, at fødevarer baserede biobrændstoffer skal udfases hurtigere, og at avancerede biobrændstoffer skal fremmes, samt at Kommissionen skal have et større fokus på elektrificering af transportsektoren. Støtter desuden bæredygtighedskriterier for bioenergi med inkludering af ILUC, og hvor grænsen for dokumentation sættes ved anlæg på 5 MW, men biogas fra naturplejegræs bør dog altid tillades.

Energi- og Olieforum (EOF) ærgrer sig over, at den samlede andel af biobrændstoffer stort set ikke ændrer sig fra 2020 til 2030. Man bør øge mængden af bæredygtige 2. generations biobrændstoffer og samtidig prioritere anvendelsen af bæredygtige 1. generation biobrændstoffer. EOF er tilfreds med Kommissionens prioritering af avancerede biobrændstoffer, men medlemsstaterne bør sikre tilstrækkelige rammebetingelser for produktion af disse, f.eks. økonomisk støtte eller lånegaranti. EOF påpeger, at det vil få u hensigtsmæssige økonomiske konsekvenser for branchen og forbrugerne, hvis det nuværende danske iblandingskrav ikke fortsættes efter 2020, og EOF ønsker en afklaring heraf hurtigst muligt.

Landbrug og Fødevarer støtter ambitionen om at øge VE-udbygning og støtter et øget ambitionsniveau på 30 pct. 2030 under den forudsætning, at lande med en allerede særlig høj VE-andel ikke påføres ekstraordinære omkostninger. Fordelingen af VE-målet bør være ligeligt på tværs af medlemsstaterne. Der bakkes op om afbureaukratisering og øget VE i varmesektoren. EU-bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer og fast biomasse støttes, dog uden øgede omkostninger for producenter og under en nærmere analyse af konsekvenserne for biomasseproduktion på tørvejord. Landbrug og Fødevarer opfordrer regeringen til at arbejde for et højere VE-krav i transport, herunder et højere iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer og et højere loft for fødevarer- og foderbaserede biobrændstoffer. Ligeledes skal regeringen arbejde for et højere loft for biobrændstoffer baseret på animalsk fedt m.v., mhp. at sikre en optimal omkostningseffektiv indsamling og udnyttelse af animalske restprodukter. Landbrug & Fødevarer opfordrer regeringen til at være kritiske overfor, at restprodukter fra palmeolieproduktion indregnes som "avanceret biobrændstof", da det vil motivere til yderligere ekspansion og udvikling af palmeoliearealer.

NOAH henviser til en artikel, hvoraf det fremgår, at et nyt VE-direktiv ikke er brugbart, hvis det kan give anledning til en storstilet anvendelse af bioenergi.

Novozymes anfører, at forslaget ikke opfylder EU's ambition om øget VE-andel i transport, da målet er reduceret til 6,8 pct. i 2030 mod 10 pct. i 2020. Novozymes hilser forslaget om et bindende mål for avancerede biobrændstoffer i 2030 velkommen. Niveauet på 3,6 pct. herfor er passende men bør ikke være lavere. Det er problematisk, at alle konventionelle biobrændstoffer foreslås udfaset, da nogle af dem, herunder konventionel ethanol, er bæredygtige og kan bidrage til at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer og billiggøre opfyldelsen af non-ets målet.

VedvarendeEnergi finder målet om 27 % vedvarende energi for uambitiøst, og at det er en svækkelse af direktivet ikke at have faste mål for hvert land. VedvarendeEnergi finder det vigtigt at kunne give national støtte, men frygter at krav om åbning af støtte for udenlandske projekter vil forringe den folkelige støtte til vedvarende energi og til EU. VedvarendeEnergi støtter, at der er fokus på bæredygtighed af biomasse og de foreslåede muligheder for egetforbrug, mens VedvarendeEnergi finder, at andelen af VE i varme og køling bør stige mindst 5 pct. pr. år. VedvarendeEnergi fremhæver desuden, at retten til at koble sig fra fjernvarme kun skal være muligt, hvis fjernvarme erstattes med egen VE-forsyning.

Vindmølleindustrien ønsker målet for andelen af vedvarende energi øget til mindst 30 pct. Vindmølleindustrien støtter en mere europæiseret og markedsbaseret tilgang til udbygning med vedvarende energi, hvor danske vindressourcer udnyttes både til omstilling af det danske energisystem og til opfyldelse af andre landes VE-behov. Vindmølleindustrien støtter derfor en gradvis åbning af støttesystemer for projekter i andre lande. Endelig finder Vindmølleindustrien det vigtigt med simple godkendelsesprocedurer og støtter forslaget om én koordinerende myndighed.

WWF fremhæver, at ambitionsniveauet bør hæves for EU's 2030-mål, så regeringen arbejder for minimum 30 pct. VE i 2030 på linje med Parlamentets ønske. WWF ønsker et VE-mål på 45 pct. i 2030. Landene skal fortsat kunne støtte vedvarende energi, og der bakkes op om, at ændringer af støtte ikke må have negative implikationer for investorer. Der bakkes op om fælles EU-bæredygtighedskriterier for bioenergi med mulighed for skærpelse over tid.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser det overordnede formål med forslaget til revision af VE-direktivet velkommen. Regeringen bakker i den forbindelse op om EU's 2030-mål for vedvarende energi samt, at rammerne i VE-direktivet skal bidrage til at sikre, at EU når sit mål for vedvarende energi.

Regeringen er positiv over for initiativer i EU, der kan støtte en omkostningseffektiv indfasning af vedvarende energi, bidrage til dekarbonisering af transportsektoren, og som samtidig ikke forvrider konkurrencen mellem EU's medlemsstater. Regeringen har dog behov for at analysere Kommissionens foreslåede initiativer nærmere, førend der kan fastlægges en konkret holdning hertil.

Regeringen er positiv over for et fokus på bæredygtighedskriterier for bioenergi på EU-niveau, som understøtter et effektivt og transparent internationalt marked for handel med biomassebaserede brændsler, hvor der er ens regler og lige konkurrencevilkår i alle EU-medlemsstater.

Regeringen har behov for at analysere Kommissionens samlede forslag nærmere, førend der kan fastlægges en konkret holdning hertil.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.f. Revision af direktivet om energieffektivitet

KOM(2016) 761

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 offentliggjort forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv, 27/2012/EU om energieffektivitet (energieffektivitetsdirektivet), som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke. Der er tale om en begrænset revision af energieffektivitetsdirektivet, hvor kun enkelte af artiklerne er omfattet. Et væsentligt element i revisionen er forslaget om et nyt mål om 30 pct. forbedring af energieffektivitet i 2030, der skal være bindende på EU-niveau. Forslaget indeholder ikke en byrdefordeling mellem medlemslandene. Et andet centralt element i revisionen er en forlængelse af energispareforpligtelsen til efter 2020. Forslaget vurderes umiddelbart at ville have konsekvenser for dansk ret samt erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens revision af energieffektivitetsdirektivet velkommen og arbejder på at få analyseret forslaget nærmere. Regeringen er overordnet set positiv overfor en revision af direktivet, der kan bidrage til, at EU når sine klima- og energipolitiske mål for 2030.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har den 30. november 2016 fremsat forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 27/2012/EU om energieffektivitet (KOM(2016) 761), som er en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke, hvis officielle navn er "Clean energy for all Europeans". Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. november 2016 i dansk sprogversion.

Baggrunden for revisionen er, at Kommissionen, jf. artikel 24 i direktivet, er forpligtet til at evaluere og justere en række artikler, ligesom der er behov for, at energieffektivitetsdirektivet opdateres i overensstemmelse med 2030-rammen for EU's klima- og energipolitik. Da medlemslandene først havde frist for implementering af direktivet i juni 2014, har Kommissionen vurderet, at det endnu er for tidligt at åbne op for mere end en begrænset revision.

EU's 2030-ramme blev vedtaget i oktober 2014 af Det Europæiske Råd, som ligeledes endosserede strategien for Energiunionen i marts 2015. Som en del af 2030-rammen vedtog de europæiske stats- og regeringsledere, at EU skulle forbedre energieffektiviteten i 2030 med mindst 27 pct. Her var der imidlertid også enighed

om, at målet skulle tages op til revision senest i 2020 med udgangspunkt i et EU-mål på 30 pct. (jf. DER-konklusioner, oktober 2014). Energiunionen udstikker ligeledes retningen for fremtidens europæiske energi- og klimapolitik, som skal sikre, at EU når sin langsigtede målsætning om en fossiluafhængig økonomi i 2050. Energieffektivitet er én af energiunionens i alt 5 dimensioner. Tilsammen skal 2030-rammen og Energiunionens målsætninger ifølge Kommissionen føre til forøget forsyningssikkerhed, konkurrenceevne og bæredygtighed for Europa.

I 2007 forpligtede EU sig første gang til et mål for energieffektivitet, hvor man vedtog et mål på 20 pct. forbedret energieffektivitet i 2020. EU's 2020-mål og 2030-mål er defineret i primærenergiforbrug, der udgør det samlede energiforbrug inkl. tab fra produktion, konvertering og distribution, men 2020-målet i energieffektivitetsdirektivet er også reflekteret ud fra endeligt energiforbrug, der er det forbrug, der leveres til slutbrugerne. I sin konsekvensanalyse anfører Kommissionen, at EU allerede i 2014 nåede en reduktion af energiforbruget svarende til 18,7 pct. i det primære energiforbrug og 21,8 pct. i det endelige energiforbrug. Kommissionen regner således med, at EU når sit mål for 2020, hvis det nuværende niveau for energieffektivitet holdes.

Kommissionen konkluderer derimod – på baggrund af de seneste beregninger af EU's fremskridt på energieffektivitet – at EU, med nuværende tiltag og politikker alene, vil opnå en reduktion af energiforbruget svarende til 23,9 pct. i 2030, hvilket betyder, at EU ikke ser ud til at nå sit nuværende mål på 27 pct. Der er således bl.a. behov for nye tiltag med henblik på at sikre, at energieffektiviseringsindsatsen er tilstrækkelig for perioden frem til 2030. Kommissionen anfører i sin konsekvensanalyse, at der er et problem med, at mange omkostningseffektive investeringer i energieffektivitet ikke foretages på grund af markeds- og reguleringsfejl, som ikke er løst i den eksisterende lovgivning. Det er blandt andet disse problemstillinger, der ligger bag den foreslåede revision af energieffektivitetsdirektivet, men også de øvrige energieffektivitetselementer i Vinterpakken hhv. revisionen af direktivet for bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet), samt Kommissionens initiativ om smart finansiering af smarte bygninger.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Direktivforslagets overordnede formål er at bidrage til øget energieffektivitet i EU med henblik på at nå EU's 2030-målsætning for energieffektivitet, som vedtaget i 2014 af Det Europæiske Råd.

Det nuværende direktiv fastlægger alene EU's mål for energieffektivitet frem til 2020, og Kommissionen foreslår derfor at tilføje EU's 2030-mål, samt at forhøje dette fra det nuværende mål om 27 pct. forbedring af energieffektiviteten til 30 pct. Samtidig foreslås det, at gøre målet bindende på EU-niveau. Kommissionen lægger også op til, at udvide medlemslandenes nuværende rapporteringsforpligtelser på energiforbrug i 2020 til også at inkludere energiforbrug i 2030.

Det andet centrale element i forslaget er, at energispareforpligtelsen, hvor medlemslandene årligt skal opnå nye energibesparelser på 1,5 pct. af det endelige energiforbrug, som i det gældende direktiv udløber ved udgangen af 2020, forlænges til at gælde for perioden efter 2020. De eksisterende muligheder for at medtælle op til 25 pct. af energibesparelser, der ikke er opnået i slutforbruget, fastholdes, og der tilføjes en mulighed for at medregne lokale vedvarende energianlæg på bygninger, som en del af denne reduktion. Kravet om nye årlige energibesparelser på 1,5 pct. kan fortsat opfyldes via en ordning for energispareforpligtelser for distributions- eller handelselskaber, alternative foranstaltninger eller en kombination deraf. Der ændres således ikke på medlemslandenes fleksibilitetsmuligheder i forhold til, hvordan energibesparelserne opnås. Kommissionen foreslår desuden, at medlemsstaterne skal medtage krav om socialt sigte i energispareforpligtelser, herunder ved at kræve at en del af foranstaltningerne gennemføres i husholdninger, der er berørt af energifattigdom og i socialt boligbyggeri.

Endeligt foreslår Kommissionen at ændre de nuværende bestemmelser om målere og fakturering af energiforbrug hos slutkunder. Ændringerne omhandler fjernvarme, fjernkøling og varmt vand, mens el- og gasdelen skal inkorporeres i anden lovgivning. For så vidt angår målere skal medlemslandene sikre, at kunder til fjernvarme, fjernkøling og varmt vand udstyres med målere, som viser forbrugernes aktuelle energiforbrug. Kommissionen foreslår, at ny-installerede målere skal være fjernaflæste fra 1. januar 2020, mens alle målere skal være fjernaflæste fra 1. januar 2027, undtaget hvor medlemslandene dokumenterer, at dette ikke er omkostnings-effektivt. For så vidt angår faktureringsoplysninger til slutkunder af deres faktiske forbrug lægger Kommissionen op til, at det ikke længere skal være muligt at fravige denne forpligtelse i tilfælde, hvor det ikke anses som teknisk muligt eller økonomisk begrundet. Det foreslås desuden, at der, hvor fjernaflæste målere er blevet installeret, skal være faktureringsoplysninger til rådighed for slutkunden 12 gange årligt i 2022.

Kommissionen foreslår, at artikel 23 vedrørende delegerede retsakter tilpasses den seneste Interinstitutionelle Aftale mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen af 13. april 2016 om brugen af delegerede retsakter. Den involverer bl.a. at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt. Dette begrundes med, at målene for energieffektivitet ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne alene, og at der derfor er behov for en indsats på EU-plan, der kan lette og støtte udbredelsen af aktiviteter på nationalt plan.

Derudover vurderer Kommissionen, at nærhedsprincippet overholdes, idet medlemslandene bevarer deres mulighed for selv at vælge deres policy-mix og tilgang, når det kommer til at opnå de nødvendige energibesparelser frem mod 2030.

Regeringen deler Kommissionens vurdering og finder også, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende dansk lovgivning:

- Lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om varmforsyning, lov om kommunal fjernkøling og forskellige andre love, nr. 345 af 8. april 2014
- Lov om elforsyning, nr. 418 af 25. april 2014
- Lov om varmforsyning, nr. 1307 af 24. november 2014
- Lov om naturgasforsyning, nr. 1331 af 25. november 2013
- Bekendtgørelse om energivirkksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser overfor slutkunder om energiforbrug og fakturering, nr. 1395 af 25. november 2016
- Bekendtgørelse om individuel måling af el, gas, vand, varme og køling, nr. 563 af 2. juni 2014

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i sin nuværende udformning, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af en tilpasning af bekendtgørelse om energivirkksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser overfor slutkunder om energiforbrug og fakturering, nr. 1395 af 25. november 2016, vedrørende hyppige faktureringsoplysninger til slutkunder.

Ligeledes kan forslaget få konsekvenser i forhold til bekendtgørelse om individuel måling af el, gas, vand, varme og køling, nr. 563 af 2. juni 2014.

Ydermere kan forslaget om udformning og forlængelse af energispareforpligtelsen få konsekvenser i dansk ret, da man endnu ikke har vedtaget en ordning i Danmark, som gælder efter 2020.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt usikkert, hvorvidt forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere med henblik på at vurdere dette.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen vurderer, at forslaget vil føre til et forøget BNP i EU på 70 mia. Euro og skabe 400.000 jobs i 2030, herunder særligt i byggesektoren. Det er endnu uklart, hvad de samfundsøkonomiske konsekvenser vil være i Danmark. Regeringen er i gang med at analysere forslaget nærmere.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser ved forslaget. Regeringen er derfor i gang med at analysere forslaget nærmere.

Det er dog umiddelbart forventningen, at bestemmelsen om hyppig fakturering – hvis den vedtages i den form, som Kommissionen har foreslået – vil kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser, da det kan have omkostninger for energiselskaberne at levere hyppige faktureringsoplysninger til slutkunderne.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes at have positiv virkning for Danmark ift. miljø og sundhed, da det må forventes, at en forøget energieffektivitet vil føre til et fald i udledning af drivhusgasser. Kommissionen vurderer, at omkostningerne ved forureningsbekæmpelse og omkostningerne ved forringet sundhed vil blive reduceret med mellem 4,5 til 8,3 milliarder Euro for hele EU. Derudover vil forsyningssikkerheden i EU blive betydelig forbedret ved en ifølge Kommissionen forventet reduktion i gasimporten på 12 pct. i 2030. Ydermere må det forventes, at øget energieffektivitet vil føre til en forbedret forsyningssikkerhed og begrænse energiafhængigheden af eksterne leverandører.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik.

Der er modtaget høringssvar fra Rockwool, Dansk Byggeri, Dansk Fjernvarme, Det Økologiske Råd, IDA, Vindmølleindustrien, Dansk Industri, Energisparerådet, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Bygherreforeningen, WWF, VELTEK, Landbrug & Fødevarer, VedvarendeEnergi, Energi & Olieforum, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, CO-Industri, Forbrugerrådet Tænk og Danmarks Almene Boliger.

Rockwool er generelt set tilfredse med Kommissionens forslag og bifalder forslaget om et bindende mål for 2030, men mener, at ambitionsniveauet bør hæves til 40 pct. Rockwool støtter Kommissionens forslag til forlængelse af energispareforpligtelsen samt ambitionsniveauet, men efterlyser et mandat til Kommissionen med henblik på at kunne justere forpligtelsen afhængigt af medlemslandenes fremskridt. Rockwool finder det afgørende, at forpligtelsen i videst muligt omfang realiseres hos slutbrugerne og ser således helst, at muligheden for at medregne besparelser uden for slutforbruget fjernes. Rockwool er positiv over for at inkludere et socialt mål i energispareforpligtelsen. Rockwool peger ligeledes på, at der er behov for

justering af artikel 8 om energisyn, som ikke er en del af Kommissionens forslag, og efterlyser krav om implementering af anbefalingerne fra energisynene.

Dansk Byggeri er som udgangspunkt positive over for direktivforslaget og mener, at der generelt er behov for, at energieffektivisering og energibesparelser får en langt mere fremtrædende rolle i energipolitikken. Dansk Byggeri støtter op om et bindende EU-mål og ser gerne et mere ambitiøst mål på 40 pct. energieffektivitet i 2030, da dette vil bidrage til en mere omkostningseffektiv grøn omstilling samt gavne vækst og beskæftigelse i Danmark. Dansk Byggeri ser ligeledes gerne, at de nationale energieffektivitetsmål gøres bindende, herunder at man fjerner muligheden for at knytte andelen af vedvarende energi til fastsættelsen af målet. Dansk Byggeri støtter desuden op om, at medlemslandene inkluderer deres energieffektivitetsmål i de integrerede nationale klima- og energiplaner. Dansk Byggeri støtter en forlængelse af energispareforpligtelsen, da det er afgørende med langsigtede rammebetingelser og finder det positivt, at Kommissionen vil fremme de mere langsigtede energibesparelser med lange levetider. Derimod mener Dansk Byggeri ikke, at reduktionerne fra etableringen af VE på bygninger bør kunne indregnes i energisparemålet og ser generelt gerne, at grænsen for at opnå besparelser uden for slutforbruget sættes markant ned. Derudover ser Dansk Byggeri gerne, at regeringen undersøger nærmere, hvad bestemmelsen om energifattigdom vil have af betydning for den danske energispareindsats, da det er uklart, i hvor høj grad det er en problemstilling af relevans for Danmark. Dansk Byggeri ser desuden gerne, at regeringen arbejder for, at artikel 8 om energisyn medtages i revisionen af direktivet, herunder at man arbejder for at ændre bestemmelsen, så kravet kun vedrører virksomheder med et stort energiforbrug.

Dansk Fjernvarme har med henvisning til den korte høringsfrist givet en række overordnede kommentarer og forbeholder sig ret til supplerende kommentarer på et senere tidspunkt. Dansk Fjernvarme støtter op om den generelle ambition om at effektivisere energiforbruget og anser fjernvarme- og køling som effektivisering i sig selv. Det er vigtigt, at man forfølger de samfundsøkonomiske billigste virkemidler snarere end at have et ensidigt fokus på slutforbruget. Derudover mener Dansk Fjernvarme ikke, at energifattigdom skal løses i energisektoren. Dansk Fjernvarme finder yderligere, at energispareforpligtelsen bør give mulighed for at indregne energibesparelser ved brændselsfri VE, da det har vist sig som et samfundsøkonomisk billigt instrument. Hvad angår målere, finder Dansk Fjernvarme det vigtigt at sikre, at der ikke pålægges fjernvarmeforsyninger yderligere omkostninger i form af bygningsintern distribution, måling eller afregning af varme.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter et bindende 2030-mål for energieffektivitet på EU-niveau, men ønsker et forhøjet mål på 40 pct. DØR finder ligeledes, at der bør fastlægges bindende nationale energisparemål som supplement til direktivets bindende virkemidler. DØR peger på, at Danmark bør arbejde for at få fjernet kravet om at medregne udviklingen i VE, når medlemslandene skal fastsætte deres nationale, vejledende mål for energieffektivitet. Derudover opfordres regeringen til at arbejde for, at Kommissionen skal kunne indlede forhandlinger med medlemslandene, hvis den samlede indsats fra landene ikke ser ud til at kunne opfylde EU's

mål for energieffektivitet. DØR så gerne et fokus på energirenovering af kommunale og regionale bygninger. DØR støtter op om en forlængelse af energispareforpligtelsen, med Kommissionens mulighed for review i 2027 og ønsker, at det klargøres, at dette review kan justere i energisparekravet på 1,5 pct., hvis man finder det passende. DØR støtter desuden, at energiforbrugere skal have gratis adgang til data om deres energiforbrug, og at de primære energifaktorer fortsat skal tillade medlemslande at tage hensyn til nationale omstændigheder. Slutteligt efterlyser DØR en fastsættelse af en fælles europæisk definition af de virksomheder, som er omfattet af energisynsforpligtelsen i artikel 8, som bør fastsættes ud fra nationale kriterier, og at energisynsforpligtelsen bør tilpasses på baggrund af erfaringerne med ordningen.

IDA er positive over for Kommissionens fremhævelse af "energieffektivitet først", og mener, at energieffektivitet bør have en langt mere fremtrædende rolle i energipolitikken, da dette vil åbne op for europæiske markeder, hvor danske virksomheder har styrkepositioner. IDA støtter desuden op om et bindende 2030-mål og ønsker det forhøjet til 40 pct.

Vindmølleindustrien støtter op om et forhøjet 2030-mål på 30 pct. energieffektivitet på EU-niveau og bemærker, at der bør gives forrang til intelligent energieffektivitet i form af besparelser på den mest CO₂-intensive form. Vindmølleindustrien påpeger desuden, at den primære energifaktor bør være endnu lavere end den foreslåede, for, at en udnyttelse af den grønne strøm prioriteres i en EE-sammenhæng. Vindmølleindustrien mener derudover, at en klar prioritering for EE-målsætningen fremfor et årligt mål på 1,5 pct. vil være at foretrække.

Dansk Industri (DI) har med henvisning til den omfattende Vinterpakke og korte høringsfrist givet en række foreløbige bemærkninger. DI er overordnet set positiv over for Kommissionens syn på EU's klima- og energipolitik og bakker op om Kommissionens forslag om at hæve EU's 2030-mål til et bindende 30 pct. mål. Desuden finder DI det hensigtsmæssigt at ændre EU's nuværende energisparemål til et såkaldt energiintensitetsmål, for at kunne måle afkoblingen mellem energiforbrug og økonomisk output. DI bakker op om en automatisk forlængelse af energispareforpligtelsen til 2050, så længe der løbende vurderes, om der fortsat er behov for kravet, og så længe forpligtelsen fortsat har fokus på omkostningseffektive og additionelle energieffektivitetstiltag i slutforbruget. DI er ligeledes åbne over for muligheden for at medregne besparelser genereret fra VE på og i bygninger, så længe det understøtter en omkostningseffektiv udrulning af VE i energisystemet. DI kan ikke støtte op om et krav om målrettede energibesparelser i energifattige husholdninger, da dette bør være op til det enkelte medlemsland. Hvad angår målere og fakturering finder DI det centralt, at udrulningen af fjernlæste målere fortsat vurderes i forhold til deres omkostningseffektivitet. Derudover anbefaler DI, at artikel 8 om energisyn medtages i revisionen, da der er forskelligartet implementering blandt medlemslandene. Slutteligt fremhæver DI artikel 14 om fremme af energieffektivitet under opvarmning og kølig, som DI ønsker en styrket indsats på.

Energisparerådet har afgivet høringssvar, med undtagelse af Dansk Energi, KL, Landbrug & Fødevarer, TEKNIQ og Gasselskaberne, som ikke har ønsket at deltage i det fælles høringssvar. De resterende medlemmer støtter et bindende 2030-mål for energieffektivitet på EU-niveau, herunder støtter en række af medlemmerne et mål på 30 pct. (DI, Dansk Erhverv, EOF og Dansk Fjernvarme), mens andre ønsker et forhøjet mål på 40. pct. (Det Økologiske Råd, Energiforum Danmark og Dansk Byggeri). Et flertal af Energisparerådet bakker op om, at medlemslandene fortsat skal udarbejde indikative nationale målsætninger for energieffektivitet, mens et mindretal ønsker nationalt bindende mål (Det Økologiske Råd og Dansk Byggeri). Energisparerådet opfordrer regeringen til at arbejde for, at Kommissionen sammentæller de nationale indikative mål med mulighed for at initiere skærpede krav eller fornyede forhandlinger med medlemslandene, hvis disse mål ikke forventes at opfylde EU's mål for energieffektivitet. Energisparerådet støtter en forlængelse af energispareforpligtelsen frem til 2050, med Kommissionens mulighed for i 2027 og 2037 at evaluere forpligtelsen, hvorunder der ønskes klarhed over, hvorvidt evalueringen kan åbne op for en justering af energisparekravet. Direktivet bør have fokus på de omkostningseffektive energieffektiviseringer, hvad enten disse findes hos energifattige eller socialt boligbyggeri. Energisparerådet bakker ligeledes op om, at varme- og køleforbrug skal ske efter individuel måling, og at energiforbrugerne skal have gratis adgang til forbrugsoplysninger. Hvad angår den primære energifaktor, støtter Energisparerådet, at denne fortsat skal tage hensyn til nationale situationer og energisystemer. Slutteligt anbefales det, at der fastsættes en europæisk definition af de virksomheder, som er omfattet af det obligatoriske energisyn i artikel 8, og at der arbejdes for fælles europæiske guidelines for minimumskrav til et energisyn. Ligeledes bør energisynsordningen evalueres og tilpasses på baggrund af de opnåede erfaringer.

Dansk Energi hilser Kommissionens forslag på 30 pct. energieffektivitet i 2030 velkommen og støtter generelt set op om en ambitiøs og langsigtet plan for energieffektivisering, hvorunder det er vigtigt, at energieffektiviseringsindsatsen er tilrettelagt således, at den supplerer de øvrige tiltag på området. Dansk Energi finder det således vigtigt, at der skabes sammenhæng mellem energieffektivisering, målet for VE og målet for CO₂, således at indsatsen kan gå hånd i hånd med kvotesystemet. Dansk Energi finder det nødvendigt, at målet for energispareforpligtelsen justeres oftere, end Kommissionens forslag om revision i 2027 og 2037 og påpeger, at reguleringen af VE-udbygningen bør finde sted i VE-direktivet, hvorfor man ikke støtter op om forslaget om medregning af besparelser fra VE i energispareforpligtelsen. Dansk Energi opfordrer ligeledes til at den primære energifaktor for el bedre afspejler VE-andelen i produktionsmikset, således at faktoren nærmer sig 1. Dansk Energi støtter overordnet kravet om måling og fakturering og finder det vigtigt, at der tillades størst mulig fleksibilitet for energileverandørerne, således at markedet bliver drivkraften for informationsservices.

Dansk Erhverv støtter, at der på europæisk plan fastlægges et bindende mål for energieffektivisering, og at målet fastlægges ud fra Kommissionens foreslåede niveau på 30 pct. i 2030. Dansk Erhverv efterlyser en revision af bestemmelserne om det obligatoriske energisyn i artikel 8 i energieffektivitetsdirektivet med henblik

på at fastsætte en fælles europæisk definition af de omfattede virksomheder baseret på nationale kriterier. Samtidigt lægges der vægt på, at forpligtelsen evalueres og tilpasses på baggrund af erfaringerne med ordningen.

Bygherreforeningen ser EU-direktiverne som vigtige instrumenter i at nå de nødvendige resultater for CO₂-reduktion og energieffektivisering i både national og europæisk sammenhæng. Grundlæggende finder Bygherreforeningen det vigtigt, at VE-produceret energi i energisparemålene ikke medfører en forringelse af bygningsmassen og hilser en ambitiøs og øget målsætning for reduktion af energiforbruget velkomment.

WWF finder det positivt, at Kommissionen lægger op til en forhøjelse af 2030-målet på energieffektivitet og anbefaler, at målet hæves yderligere fra de foreslåede 30 pct. til 40 pct. Regeringen opfordres til at arbejde for, at det fælles EU-mål udmøntes i bindende nationale mål. WWF finder det fornuftigt, at Kommissionen senest i december 2023 skal vurdere fremdriften i at nå de fastsatte mål for 2030 og finder det positivt, at artikel 7 vedr. energispareforpligtelsen forlænges efter 2020, for at EU når sine langsigtede klimamål. WWF finder det vigtigt at 1,5 pct. målet ikke udvandes og ser gerne, at undtagelsesmulighederne i energispareforpligtelsen reduceres eller helt fjernes.

VELTEK er overordnet set positiv over for Kommissionens bestræbelser for at fremme "energieffektivitet først"-princippet og støtter op om et bindende 2030-mål for energieffektivitet på EU-niveau, hvor man gerne ser, at reduktionsmålet øges til 40 pct. VELTEK støtter op om forslaget om at kunne indregne VE-produktion i de opgjorte energibesparelser og støtter op om en forlængelse af energispareforpligtelsen til efter 2030, da langsigtede rammebetingelser er afgørende for investorer. Det anbefales desuden, at Kommissionens evaluering af forpligtelsen i 2027 også bør indeholde mulighed for at justere energisparekravet på 1,5 pct. Slutteligt støtter VELTEK op om forslaget om individuel måling samt forbrugeres ret til adgang til egne forbrugsoplysninger.

Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter generelt set op om indsatsen for øget energieffektivitet, herunder et bindende 2030-mål på EU-niveau og peger på vigtigheden i, at det specifikke målniveau vurderes samfundsøkonomisk omkostningseffektivt for EU. L&F støtter ikke bindende nationale mål og finder det afgørende, at danske virksomheder har lige konkurrencevilkår med de resterende EU-medlemslande. L&F mener, at den nationale energispareindsats bør indrettes så omkostningseffektivt, fleksibelt og gennemsigtigt som muligt. L&F finder det vigtigt, at man opnår en fælles EU-tilgang til det obligatoriske energisyn for store virksomheder, som bør tilpasses de allerede opnåede erfaringer med ordningen, herunder at energisynsreglerne indrettes fleksibelt og tilpasses de enkelte virksomheders behov.

VedvarendeEnergi støtter et bindende mål for energieffektivitet på mindst 30 pct. i 2030 og ønsker, at målet hæves til 40 pct. VedvarendeEnergi mener derudover, at der så vidt muligt bør fastlægges bindende nationale mål, som supplement til de bindende krav i direktiverne. Der foreslås ligeledes, at kravet om 3 pct. årlig reno-

vering af statslige bygninger udvides til at omfatte andre offentlige bygninger. Slutteligt anbefaler VedvarendeEnergi, at der fastsættes en fælleseuropæisk definition af, hvilke virksomheder der er omfattede af det obligatoriske energisyn i artikel 8, samt europæiske guidelines for minimumskravet til indholdet af et energisyn.

Energi- og Olieforum (EOF) støtter op om Kommissionens forslag til energieffektivitetsmålet samt de fortsatte krav i energispareforpligtelsen. EOF finder det desuden vigtigt med en justering af definitionen af hvilke virksomheder, der er omfattede af ordningen for energisyn, jf. artikel 8 i energieffektivitetsdirektivet.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) finder det positivt, at Kommissionen fremhæver energieffektivitet som en ressource i sig selv og støtter op om bindende 2030-mål på EU-niveau, med et ambitionsniveau der er samfundsøkonomisk ansvarligt, og som løbende kan opjusteres i forhold til den teknologiske udvikling. FRI opfordrer ligeledes regeringen til at arbejde for, at EU-kommissionen sammenlægger de nationale, vejledende mål på energieffektivitet med henblik på at kunne stille indskærpede krav eller initiere forhandlinger med medlemslandene, hvis indsatserne ikke ser ud til at opfylde EU-målet. FRI støtter derudover op om en forlængelse af energispareforpligtelsen til efter 2030 og finder det positivt, at Kommissionen evaluerer indsatsen i 2027 og 2037. Mht. evalueringen anbefales det at åbne op for justering af energisparekravet på 1,5 pct. FRI støtter op om, at varme- og køleforbrug skal ske efter individuel måling, og at fastsættelsen af primære energifaktorer fortsat skal tage hensyn til medlemslandenes nationale situationer og energisystemer. FRI ser ligeledes gerne, at der arbejdes for inkludering af artikel 8 om energisynet i revisionen af direktivet, således at der fastsættes en fælles europæisk definition af de omfattede virksomheder samt guidelines for minimumskrav til energisynet.

CO-industri finder det positivt, at Kommissionen har fokus på en langsigtet og holdbar klima- og energiregulering og bakker op om et 30 pct. mål for energieffektivitet i 2030 på EU-niveau.

Forbrugerrådet Tænk (Tænk) er overordnet positiv over, at Kommissionen i sine forslag ønsker, at sætte forbrugeren i centrum. Det er imidlertid en forudsætning for, at energipakken kan blive en succes, at forbrugerne reelt bliver aktive og involverede medspillere, der også får mærkbare fordele af pakken. Tænk mener desuden, at 2030-målet bør forhøjes til 40 pct. energieffektivitet i 2030. Tænk henviser til Det Økologiske Råds høringssvar.

Danmarks Almene Boliger (BL) finder det vigtigt, at revisionen af energieffektivitetsdirektivet ikke ændrer den måde, hvorpå Danmark har implementeret direktivet, hvad angår målere og fakturering, nemlig med en skelnen mellem 1. led, som vedrører energiselskaber, og 2. led, som vedrører alle boligselskaber og det forhold de har til deres lejere. Det er afgørende for BL, at der generelt set tages udgangspunkt i en totaløkonomisk rentabel tilgang. BL finder det positivt, at direktivets ordlyd giver mulighed for at benytte sig af varmefordelingsmålere i de situationer, hvor individuelle målere ikke kan installeres. BL ønsker i den forbindelse at få afklaret, om kra-

vet om at redegøre for den tekniske mulighed/økonomiske rentabilitet kun vedrører de situationer, hvor varmfordelingsmålere ikke kan installeres, eller om det ligeledes gælder situationer, hvor individuelle målere ikke kan installeres, og varmfordelingsmålere derfor installeres i stedet. BL finder det vigtigt, at der fra dansk side arbejdes for at få individuelle målere og varmfordelingsmålere sidestillet.

LO finder det positivt, at Kommissionen har fokus på at sikre en balanceret klima- og energipolitik, der både tager højde for konkurrenceevnen, energiintensive arbejdspladser, omkostningseffektiviseringer og udviklingen af ny grøn teknologi. LO bakker ligeledes op om Kommissionens forslag til at øge målet for energieffektivitet i 2030 til et 30 pct. mål på EU-niveau. Det er derudover oplagt at lægge op til langt flere omkostningseffektive renoveringer i bygningsmassen, samt at arbejde for at virksomheder og forbrugere sparer energi i slutforbruget, på en markedsdrevet måde, samtidig med at medlemslandene gives fleksibilitet ift. nationale forhold.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været indledende drøftelser i Rådets arbejdsgruppe for energi. Grundet det tidlige stadie har drøftelserne været præget af behov for yderligere afklaring og analyse af forslaget. De foreløbige holdningstilkendegivelser har vist, at et antal af lande har forholdt sig skeptisk til forslaget om et step-up til et 30 pct. bindende mål for 2030, mens andre lande har givet positive tilkendegivelser.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag om en revision af energieffektivitetsdirektivet velkommen og er ved at analysere forslaget nærmere med henblik på at fastlægge sin endelige holdning.

Regeringen er overordnet positiv overfor hensigten med forslaget, at EU samlet set skal nå sine energi- og klimapolitiske målsætninger for 2030. Regeringen er derfor umiddelbart positiv over for forslaget om en forlængelse af energispareforpligtelsen for perioden efter 2020, men har behov for at analysere forslaget nærmere før der tages endelig stilling.

Regeringen lægger samtidig vægt på, at energieffektivitetsdirektivet udformes på en måde, der understøtter omkostningseffektivitet og fleksibilitet. Det er derfor vigtigt, at de nuværende fleksibilitetsoptioner for energispareforpligtelsen bibeholdes, da de sikrer, at besparelserne kan opnås på den mest omkostningseffektive måde. For så vidt angår det foreslåede krav om et socialt sigte i energispareforpligtelsen finder regeringen det vigtigt, at der i den forbindelse tages hensyn til medlemsstaternes forskellige traditioner og ordninger på dette område.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 21. december 2016.

1.g. Revision af direktiv om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet)

KOM(2016) 765

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 offentliggjort forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet), der har til formål at sikre, at der foretages omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger. Forslaget er en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke.

Bygninger udgør ca. 40 procent af EU's samlede energiforbrug, og Kommissionen anslår, at ca. 75 procent af bygningerne ikke er energieffektive. Forslaget adresserer særligt energieffektiviseringer i den eksisterende bygningsmasse gennem modernisering og opdatering af direktivet med hovedvægten på integration af langsigtede renoveringsstrategier, der med nye mekanismer skal understøtte mobilisering af finansiering og skabe en vision for en dekarboniseret bygningsmasse i 2050. Forslaget har også fokus på at tilpasse direktivet til den teknologiske udvikling, herunder ansproing til udnyttelse af intelligent teknologi i bygninger.

Forslaget forventes at kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser samt administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget forventes endvidere at kunne få visse lovgivningsmæssige konsekvenser.

Regeringen hilser det overordnede formål med forslaget til revideret bygningsdirektiv velkomment. Fastlæggelse af en mere konkret regeringsposition vil bero på en grundig analyse af forslaget.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 765 af 30. november 2016 fremlagt forslag til en revision af bygningsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning)). Forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 2. december 2016.

Forslaget til en revision af bygningsdirektivet er fremsat som en del af EU's Vinterpakke, der er en central del af implementeringen af EU's Energiunion.

Kommissionen er endvidere forpligtet til at revidere bygningsdirektivet som følge af artikel 19 i det gældende direktiv.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Kommissionen anfører som begrundelse for forslaget, at "energieffektivitet først" er et centralt princip i forbindelse med Energiunionen, og at forslaget omsætter dette i praksis.

Det gældende direktiv gennemgik en revision i 2010, hvor fokus var på regulering af nye bygningers energiforbrug, herunder fastsættelse af næsten-nul-energikrav til nye bygninger fra 2019/2020 og en fælles beregningsmetode for fastlæggelse af omkostningsoptimale energikrav.

Kommissionens overordnede formål med det aktuelle forslag er at fremskynde omkostningseffektive energirenoveringer af eksisterende bygninger som bidrag til øget energieffektivitet i EU med henblik på at nå sin målsætning indenfor energieffektivitet i 2030.

Forslaget ajourfører i overensstemmelse med ovennævnte formål bygningsdirektivet ved at:

- Integrere langsigtede strategier for renovering af bygninger, der overføres fra energieffektivitetsdirektivets artikel 4 (27/2012/EU), samt understøtte mobiliseringen af finansiering og skabe en klar vision for de-karbonisering af bygningsmassen frem til 2050.
- Opmuntre til anvendelse af IKT og intelligente teknologier for at sikre, at bygninger energimæssigt fungerer effektivt.
- Justere bestemmelser i direktivet, hvis de ikke har givet de forventede resultater.

Kommissionens forslag til revideret bygningsdirektiv introducerer en række nye tiltag. De væsentligste nye tiltag, der foreslås, er følgende:

Renovering af eksisterende bygninger

- Overflytning af medlemsstaternes forpligtelse til udarbejdelse af energirenoveringsstrategier fra energieffektivitetsdirektivet (27/2012/EU) til bygningsdirektivet. Reglerne udvides med krav om, at de nationale strategier skal beskrive udviklingen af bygningsmassen i retning af lavemission frem mod 2050 med klare milepæle for 2030.
- Energifattigdom skal adresseres i strategierne.

- Kommissionen foreslår som understøttende foranstaltning, at medlemsstaterne skal sikre mekanismer til vejledning af investeringsbeslutninger for renoveringsprojekter⁹.

Installationer og intelligente bygninger

- Begrebet tekniske installationer udvides til også at omfatte bygningsautomatisering- og kontrol (IKT-anlæg) og bygningsbaseret kraftvarmeproduktion, elektricitetsproduktion på stedet (on-site), infrastruktur til el-biler eller en kombination af sådanne systemer, inklusive dem, der anvender energi fra vedvarende energikilder fra en bygning eller bygningsenhed.
- Introduktion af en smartness indikator, som skal beskrive bygningernes og de tekniske systemers funktionalitet i forhold til indeklima og varmestyring, automatisk overvågning- og styring af bygningens drift og bygningens evne til at levere fleksibilitet til el systemet.
- Medlemsstaterne skal sikre, at der finder en vurdering og dokumentation sted med hensyn til installationers energimæssige ydeevne ved installation, udskiftning eller opgradering af tekniske installationer med henblik på verifikation og input til energimærkningsdatabasen.

Infrastruktur for elbiler

- Etablering af infrastruktur til el-biler i nye erhvervsbygninger samt ved gennemrenovering, og for eksisterende erhvervsbygninger fra 2025. Nye bygninger til beboelse og bygninger til beboelse, der undergår en større renovering skal klargøres med kabler til el-biler. SMV'er og offentlige bygninger kan undtages, såfremt de er omfattet af direktivet om alternative brændsler¹⁰.

Eftersynsordning for varme- og klimaanlæg

- Bestemmelsens anvendelsesområde begrænses til at omfatte store erhvervsbygninger og større beboelsesejendomme med et større energiforbrug.
- Informationsindsats som alternativ foranstaltning til eftersyn fjernes.
- Som nyt alternativ til en eftersynsordning kan medlemsstaterne stille krav om bygningsautomatisering- og kontrolsystemer (IKT) i erhvervsbygninger med et primærenergiforbrug større end 250 MWh per år med henblik på overvågning, styring og fleksibilitet i bygningens energiforbrug. Det samme alternativ vil gælde for så vidt angår bygninger, der anvendes til beboelse med et større energiforbrug (på mere end 100 kW).

Præcisering af beregningsramme

- Direktivets bilag I opdateres med henblik på at opnå øget gennemsigtighed og konsistens med hensyn til fastsættelse af en beregningsramme for bygningers energimæssige ydeevne. Derudover indeholder forslaget nye bestemmelser vedrørende beregningen af bygningernes energimæssige ydeevne, som har til formål at fremme anvendelsen af vedvarende energi i bygninger.

⁹ I tillæg til forslaget har Kommissionen offentliggjort en meddelelse, som følger hele Vinterpakken, der har et bilag vedrørende initiativet "Smart Financing for Smart Buildings". Dette initiativ skal bidrage til at mobilisere og frigive private investeringer på en større skala til energirenoveringer af bygninger: KOM (2016)860 "Clean Energy For All Europeans".

¹⁰Direktiv 2014/94/EU af 22. oktober 2014 om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

Delegerede retsakter

- Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til at supplere direktivet med en definition af "intelligensindikator" for bygninger og de betingelser, hvorunder "intelligensindikatoren" vil kunne angives som en supplerende oplysning til eventuelle lejere eller købere. Kommissionen bemyndiges ligeledes til at udstede delegeret retsakter vedrørende definitionen af en smartness indikator og dens anvendelse i forhold til potentielle nye ejere eller lejere.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter blandt andet, at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget vil medføre en øget værdiskabelse gennem skabelsen af et indre marked, der understøtter EU's konkurrencedygtighed, og som drager fordel af synergier med klimapolitik og modernisering af national regulering i bygningssektoren på tværs af Europa. Disse mål kan ikke indfris alene gennem handling på nationalt niveau.

Kommissionen anfører ligeledes, at EU-tiltag fører til en modernisering af national regulering i byggesektoren ved at åbne større markeder for innovative produkter og mulighed for at reducere omkostninger. Kommissionen nævner dog samtidig, at medlemsstaterne vil bevare den samme fleksibilitet som i dag til at tage højde for nationale omstændigheder og lokale betingelser såsom bygningstyper, klima, omkostninger og adgang til sammenlignelige teknologier vedrørende vedvarende energi, optimal kombination med udbud-efterspørgsel, bygningstæthed mv.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder af den grund, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Bygningsdirektivet er gennemført i byggeloven (lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23/09/2016), herunder bygningsreglementet (bekendtgørelse nr. 1028 af 30/06/2016) med hensyn til energikrav til bygninger mv. Bestemmelser vedrørende energimærkningsordningen er gennemført i lov om fremme af energibesparelser i

bygninger (lovbekendtgørelse nr. 636 af 19/06/2012), herunder bekendtgørelse om energimærkning af bygninger (bekendtgørelse nr. 1392 af 22/11/2016).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes umiddelbart, at forslaget i sin nuværende form betyder, at der vil være behov for at tilpasse bygningsreglementet fsva. de mere byggetekniske foranstaltninger, samt at tilpasse lov om fremme af energibesparelser i bygninger i forhold til eftersyn eller eventuelt krav om IKT-anlæg i eksisterende bygninger. Der vil desuden være behov for at indføre en hjemmel i byggeloven fsva. forslaget om infrastruktur for elbiler, idet der ikke findes en sådan i den gældende byggelov. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes umiddelbart at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser fx i forhold til krav om ladestandere samt eftersyn eller installering af IKT-anlæg i statslige bygninger. Regeringen vil dog analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen vurderer, at forslaget vil have en svagt positiv indvirkning på væksten, drevet af de ekstra investeringer i energieffektivitet, reduktion af energiimport, et boost til bygge- og anlægssektoren, og positive virkninger for isolerings- og planglassektoren samt investeringer i bygningsrenovering til gavn navnlig for SMV.

Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget. Regeringen vil derfor analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de disse.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til revision af forordningen har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet høringsvar fra: Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Det Økologiske Råd, Ejendomsforeningen Danmark, Energisparerådet, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Intelligent Energi - Branche fællesskabet for Intelligent Energi, Landbrug & Fødevarer, NOAH, Rockwool, Vedvarende Energi, TEKNIQ og VELTEK samt VELUX.

Bygherreforeningen (BF) er overordnet enige i direktivets overordnede målsætning om at accelerere omkostningseffektiv renovering af den eksisterende bygningsmasse og det foreslåede ambitionsniveau. BF støtter op om IKT, bygningsintelligens og adgang til data, som de finder væsentlige i forhold til hhv. styring af energiforbrug, udnyttelse af den fluktuerende energi fra vedvarende energikilder og optimering af renoveringsinvesteringer. BF hilser også forslaget til tag mht. at gøre investeringer og finansiering af energirenoveringer mere attraktive velkommen. Endelig hilser BF sidestillingen af energifaktorer mellem vedvarende energi fra lokal og central produktion velkommen i direktivets bilag I. BF udtrykker dog tvivl om, hvorvidt ændringerne i opgørelsen af energifaktorer har afledte effekter på incitamenterne til at investere i energibesparelser på bygninger, kontra udbygning af den centrale VE-produktion, hvilket BF mener, kan modarbejde direktivets overordnede målsætning om at øge omfanget af energirenoveringer i den eksisterende bygningsmasse.

BL – Danmarks Almene Boliger (BL) BL nævner, at de generelt går ind for fremme af bygningers energimæssige ydeevne, men fremhæver totaløkonomisk rentabilitet som det afgørende element. BL mener ikke, at energimærkningsordningen giver økonomisk eller miljømæssig mening, fordi den savner omkostningseffektivitet for de almene boliger. BL forklarer, at energieffektiviseringer sker løbende i almene boliger, enten i form af små tiltag såsom effektivisering af belysning, eller som gennemgribende renoveringer, der dog er afhængige af tilskudsmuligheder fra Landsbyggefonden. BL nævner, at udbyttet af energimærkningen ikke kan måle sig med omkostningerne og anfører i den forbindelse, at den almene sektor er non-profit, der har en forpligtelse til at holde lejen så lav som muligt, og at energimærket opfattes som en ekstra skat for borgere, som har færrest økonomiske midler. BL mener, at revisionen af bygningsdirektivet bør tage hensyn til dette og ønsker derfor en undtagelse indsat i direktivet, der sikrer, at almene boliger kan opfylde energimærket ved at oplyse det faktuelle energiforbrug. BL anfører til støtte for dette ønske, at energimærkningsordningen ikke i sin nuværende form giver de rette incitamenter til at energiforbedre de almene boliger.

Dansk Byggeri (DB) anfører helt overordnet, at der med fordel kunne have været mere fokus på energirenovering i direktivet, eksempelvis frivillige lavenergiklasser, eller klarere mål for et reduktionsbehov af energiforbruget i den eksisterende bygningsmasse. Med hensyn til de specifikke bestemmelser støtter DB i udgangspunktet tiltag mht. langsigtede renoveringsstrategier. DB mener, at alle omkostningseffektive energibesparelser har en værdi, også hvis de ikke indeholder CO₂-fortrængning, og sætter derfor spørgsmålstegn ved forslaget til ordlyd "dekarbonisering" af bygningsmassen. DB opfordrer stærkt til, at princippet om "energieffektivisering først" tages i brug. DB kommer med konkrete forslag til, hvordan ordlyden kan ændres for at afspejle dette og tydeliggøre, at energieffektiviseringer ikke helt kan afløses af vedvarende energi. DB ser gerne "energifattigdom" nærmere præciseret i direktivet. DB mener ikke, at infrastruktur for ladestander umiddelbart ligger indenfor direktivets formål, som er at forbedre bygningers energimæssige ydeevne. DB stiller spørgsmålstegn ved, om el-biler skal fremmes gennem direktivet og er usikre på omkostningerne forbundet hermed, ligesom DB peger på, at

det vil fordyre byggeriet. DB støtter, at offentlig finansiering af energirenovering *kan* linkes til graden af opnået energieffektivitet, men er ikke enig i, at den *skal* linkes hertil. DB mener, det er for ufleksibelt at koble støtten til energimærket, som DB mener, kan være med til at fordyre energirenoveringsprojektet. DB støtter en tidligere revisionsdato end 1. januar 2028 med henblik på at vurdere fremdrift i forhold til et 2030-mål. DB finder forslaget om at skulle modregne VE i primærenergifaktorerne bekymrende, idet DB mener, det vil udhule behovet for at energieffektivisere bygningsmassen. DB opfordrer Danmark til at arbejde imod denne ændring. DB finder det positivt, at direktivet stadig støtter op om muligheden for at kompensere energirammen med lokal VE-produktion, da det bidrager til fleksible designløsninger.

Dansk Energi (DE) anser overordnet energieffektivitet, elektrificering og udbygning af vedvarende energi som ligestillede midler til at sikre EU's langsigtede mål om de-karbonisering. Med hensyn til de konkrete forslag støtter DE op om langsigtede renoveringsplaner og anser energieffektivitet og elektrificering som to lige vigtige foranstaltninger til at nå de-karbonisering. De peger på, at elektrificering styrker energieffektiviteten i bygninger, og at det derfor er vigtigt at øge elektrificering af opvarmning og køling. DE mener, at energifattigdom er et krav af socioøkonomisk karakter, som ikke bør håndteres i bygningsdirektivet. DE støtter op om øget fokus på elektromobilitet. De mener dog, at kravet om ladestander skal forankres i forhold til parkeringspladser og ikke i forhold til selve bygningen og går i øvrigt ind for teknologifleksibilitet. DE mener, at vedvarende energiproduktion bør placeres, hvor det er samfundsøkonomisk bedst, frem for efter krav i bygningsreglementet. DE ser derfor gerne, at kravet om lokal el produktion blev taget ud af direktivet, alternativt indført fleksibilitet for de enkelte medlemsstater til at bestemme i hvilket omfang lokalt produceret el-produktion skal indgå i energirammen. DE hilser det øgede fokus på intelligente bygninger med mulighed for kommunikation med energisystemet og introduktion af en smartness indikator velkommen. DE mener, at en smartness indikator bør inkorporeres i energimærket.

Dansk Erhverv (DE) mener, at energi- og klimapolitikken skal reguleres på internationalt og europæisk plan. DE lægger vægt på omkostningsoptimalitet, lige konkurrencevilkår og samfundsøkonomisk optimale løsninger. Med hensyn til bygningsautomatisering lægger DE vægt på teknologineutralitet, og at omkostningerne til opfyldelse af krav vurderes i forhold til andre løsninger.

Dansk Industri (DI) bemærker, at de overordnet set er positive overfor forslaget. DI kunne dog godt have ønsket sig, at Kommissionen med forslaget havde taget stilling til, hvordan en styrket og balanceret implementering af direktivet på tværs af medlemslandene kunne fremmes.

DI støtter herunder forslag til roadmaps med milepæle for langsigtede renoveringsstrategier. DI fremhæver som centralt, at der lægges fokus på omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger under hensyntagen til det samlede energisystem. DI har generelt den opfattelse, at energifattigdom ikke skal være til hinder for omkostningseffektivitet, og at energifattigdom kan inddrages, når det er relevant. DI

mener overordnet, at reguleringen af byggeriet skal baseres på samfundsøkonomisk effektivitet og et teknologineutralt grundlag, som sikrer fleksibilitet. Selvom DI generelt er enig i behovet for at fremme klimavenlig mobilitet, kan DI derfor ikke støtte forslaget om infrastruktur for el-biler, som vurderes at indeholde for upræcise krav og uklarhed mht. omkostninger.

DI anbefaler, at Danmark afviser kravet, indtil der foreligger en analyse af de samfundsmæssige konsekvenser ved at kæde bygninger og infrastruktur for elektromobilitet sammen, ligesom DI anbefaler, at emnet behandles sammen med direktiv 2014/94/EU om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

DI er tilhænger af en smartness indikator for bygninger, som de gerne ser kombineret med energimærket, men mener, at der er behov for uddybning af indholdet, før Kommissionen gives mandat til at udstede en delegeret retsakt. DI støtter, at effekten af offentlig støtte til renovering skal dokumenteres ved hjælp af energimærket før og efter renoveringen. DI finder det positivt, at Kommissionen sætter fokus på "commissioning of energy management" i bygninger. Endelig mener DI, at direktivet skal understøtte en omkostningseffektiv udbygning af VE. Derfor ønsker DI en præcisering af, at medlemslande med en stor andel af VE i deres energiforsyning har frihed til at vælge placeringen af VE ud fra samfundsøkonomisk effektivitet.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter forslaget om roadmap og milepæle for renoveringsstrategier og mener, at der skal fokuseres på omkostningseffektive energirenoveringer, også hvor det ikke fører til de-karbonisering. DØR mener, at energifattigdom skal adresseres, hvor det er relevant. Med hensyn til opladningsmuligheder for el-biler er DØR tilhænger af teknologineutralitet og mener, at forslaget er for upræcist, ligesom de efterlyser vurdering af omkostninger.

DØR anbefaler derfor, at Danmark arbejder for en mere overordnet og smidig sammenkædning af transportsektoren og bygningssektoren. Samme smidighed og teknologineutralitet efterlyses fsva. forslaget om bygningsautomatisering.

DØR mener, at direktivet skal indeholde fleksibilitet mht. udbygning af vedvarende energi og foreslår, at lande, der har mere end 50 % VE i elsektoren, frit skal kunne vælge, hvor de indplacerer VE-udbygning ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, samfundsøkonomi og funktionen af det samlede energisystem. DØR finder, at det skal være muligt nationalt at fastlægge kravene til bygningens energimæssige funktion uden at være tvunget til at medregne vedvarende el-produktion placeret på bygningen.

DØR er positive overfor forslaget om en smartness indikator, men mener, at direktivteksten er for uklar til at give Kommissionen mandat til en delegeret retsakt. Endelig mener DØR, at direktivet bør adressere en hensigt om fremtidigt at regulere anvendelse af materialer, ressourceforbrug og genanvendelse, og at indlejret energi på sigt medtages i EPBD. F.eks. kunne det foreslås, at der udvikle en simplificeret LCA-analyse enten på EU-niveau eller nationalt.

Ejendomsforeningen Danmark (ED) er generelt positiv overfor initiativer, der kan sikre energieffektiviseringer og dermed klimaforbedringer. ED mener dog, at det konkrete forslag går for langt i forhold til at pålægge bygningsejerne byrder, som de ikke mener, har relation til bygningernes energiforbrug. Det gælder f.eks. forslaget om ladestandere, hvor ED mener, at etableringen skal styres af et markedsbaseret behov, særligt fordi de standere, der sættes op i tilknytning til en bygning, ikke nødvendigvis vil komme alle bygningens beboere til gode. ED foreslår, at forslaget ændres, så det kun pålægger nybyggede ejendomme, samt ejendomme, der gennemgår omfattende renovering, der tillige omfatter p-anlægget, at etablere føringskanaler til elinstallationerne i ladestanderne, men at selve standerne kun skal etableres, når der opstår behov.

ED fremhæver endvidere erfaringer med automatiske energistyrings- og kontrolsystemer, der viser, at disse systemer kan bidrage til store energibesparelser i meget store bygninger, mens anlæggene ofte er en meromkostning i små bygninger. ED anbefaler på den baggrund, at krav om IKT kun stilles ved meget store bygninger på 1000 MWh per år.

Endvidere peger ED på, at automatisk klimakontrol virker bedst i ejendomme, hvor brugerne ikke kan påvirke indeklimaet. Derfor bør der ikke stilles ultimative krav om indførelse af automatisk klimakontrol i bolig- og udlejningsejendomme. Som minimum bør skæringspunktet ændres fra bygninger med en samlet effekt på 100 til 500 kW. ED oplyser, at European Property Federation støtter ED's forslag.

Energisparerådet (ESR) har afgivet høringssvar, dog ønsker Dansk Energi, Landbrug & Fødevarer, TEKNIQ og gasselskaberne ikke at deltage i det fælles høringssvar fra ESR. ESR støtter forslag om roadmaps med klare milepæle og finder, at der skal lægges fokus på omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger under hensyntagen til det samlede energisystem. DB og DØR støtter også dette, hvor det ikke direkte fører til de-karbonisering.

ESR støtter forslaget om, at strategierne skal have fokus på energifattigdom, hvor dette er relevant og støtter forslaget om mekanismer til bundling af projekter.

ESR, bortset fra Dansk Fjernvarme (DF), mener, at infrastrukturkravene vedr. el-biler er for upræcise, og det derfor ikke kan vurderes, hvad omkostningerne bliver, ligesom de støtter teknologineutralitet i forhold til begrebet "opladningsmulighed". Derfor anbefaler DI, Energiforum Danmark, DF og EOF at afvise kravet, indtil der foreligger analyser, mens DØR mener, at Danmark bør arbejde for, at sammenkædningen af transportsektoren og bygningssektoren gøres mere overordnet og smidig. ESR mener, at forslagene om bygningsautomatisering bør udformes mere overordnet og fleksibelt, da teknologien er under hurtig forandring. ESR, bortset fra DI, mener, at revisionen af EPBD skal skabe større fleksibilitet for placeringen af VE-el produktion for medlemslande, som allerede har 50 procent VE i 2020 i el-sektoren.

ESR er positive overfor en smartness indikator, men finder direktivteksten for uklar til at give Kommissionen en delegeret retsakt.

Forbrugerrådet TÆNK er positive over, at energipakken bringer forbrugeren mere i centrum for overgangen til et renere og mere bæredygtigt energimarked. De er positive overfor styrkelse af energimærket og nemmere tilgængelighed af data.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) opfordrer indledningsvist til, at den danske regering arbejder for bindende mål for energieffektivisering. FRI støtter direktivets forslag til udarbejdelse af roadmaps. FRI's grundholdning er, at bygninger er en del af det samlede energisystem. De anbefaler, at regeringen arbejder for et større helhedssyn i direktivet, så bygningsrenoveringer vurderes i forhold til det energisystem, det er en del af, for at opnå en så omkostningseffektiv omstilling som muligt. De mener herunder, at det er nødvendigt at udarbejde en metode, som kan finde det samfundsøkonomiske optimum for, hvornår det kan betale sig at investere i at udbygge VE-kapacitet mod at investere i energibesparelser i bygninger.

FRI mener, at direktivet skal indeholde fleksibilitet mht. udbygning af vedvarende energi og foreslår, at lande, der har mere end 50 % VE i elsektoren, frit skal kunne vælge, hvor de indplacerer vedvarende energiudbygning ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, samfundsøkonomi og funktionen af det samlede energisystem. FRI støtter en sammenkædning af transportsektoren og byggesektoren, men mener direktivet bør udvise teknologineutralitet.

FRI er positive overfor forslaget om en smartness indikator, men mener direktivteksten er for uklar til at give Kommissionen mandat til en delegeret retsakt. FRI støtter, at energibesparelser understøttet af offentlige midler skal dokumenteres, men støtter ikke metoden (energimærkning før og efter). FRI mener, at energidata skal stilles til rådighed gratis eller til dokumenterede omkostninger. FRI er positive overfor øget viden om bygningers energiforbrug og har et tekstnært forslag til at inkorporere lagring i forslagets artikel 14 og 15.

Intelligent Energi - Branchefællesskabet for Intelligent Energi (IE) fremhæver bygningernes centrale rolle i forbindelse med omstillingen af energisystemet til vedvarende energi. De peger på væsentligheden af, at energieffektivisering, energibesparelser og energifleksibilitet går hånd i hånd og understøtter hinanden. IE understreger også vigtigheden af, at der i direktivet er fokus på anvendelse af IKT, fordi det kobler viden om bygningers energiforbrug og forbrugsprofil og dermed giver indsigt i besparelspotentialer, ligesom det giver viden om indeklimaet i bygningerne.

IE anbefaler, at Kommissionen arbejder for at fremme fælles løsninger og standarder for IKT. IE støtter bestræbelserne på at fremme den grønne omstilling af transporten. IE opfordrer dog – med henvisning til den hurtige teknologiudvikling – til, at der ikke på forhånd bør sættes krav til ladning eller antal ladepunkter, da det er uvist, hvor udviklingen er nået til i 2023. Derimod fremhæver IE væsentligheden af at fremme standardisering og fremme en smidig ordning. IE mener, at der skal

skabes en markedsbaseret sammenhæng mellem antallet af ladepunkter og antallet af el-biler.

IE er tilhængere af, at der skal udarbejdes dokumentation for tekniske anlæg ved installation og opgradering, og at disse data indgår i energimærket. IE mener, at en smartness indikator skal være simpel, og at den skal inkorporeres i energimærket. IE mener, det er en god idé at koble offentlig finansiering af renoveringer til et forbedret energimærke, så længe det kan administreres enkelt. Med hensyn til eftersyn af varmeanlæg mener IE, at dette giver mening, så længe der er sammenhæng mellem omkostninger og gevinst ved eftersynene. IE fremhæver væsentligheden af, at bygninger kan kommunikere 2-vejs med energisystemet, så der kan kommunikeres på tværs af forskellige kommunikationsstandarder.

Landbrug & Fødevarer (L&F) vil gerne sikre, at landbrugets driftsbygninger ikke er omfattet af forslaget. Med hensyn til forslagets proportionalitet efterlyser L&F "det økonomiske element" og mener, at BAT ("Best Available Technologies") burde være tilstrækkeligt i landbruget og ikke skærpes yderligere. L&F lægger endvidere vægt på lige konkurrencevilkår. Mht. forslaget om infrastruktur for ladestandere bemærker L&F, at der må tænkes på deciderede parkeringspladser indrettet til formålet.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

Rockwool finder ikke, at forslaget går tilstrækkeligt langt i forhold til energirenoveringer og havde gerne set krav om obligatorisk opgradering af bygningers energimæssige ydeevne. Rockwool mener, at det er en svaghed i direktivet, at der ikke differentieres yderligere mellem forskellige bygningstyper og ejer former, f.eks. mellem privatejede boliger og bygninger, der bruges kommercielt.

Rockwool opfordrer til, at der i renoveringsstrategierne stilles præcise krav om, at landene i deres renoveringsstrategier identificerer og implementerer regulering/initiativer, der sikrer en øget renoveringsindsats for de forskellige bygningstyper og ejer former.

Rockwool nævner, at der er mange gevinster ved renovering i form af forbedret BNP, jobskabelse, reduktion af luftforurening, samt helbredsforbedringer hos befolkningen, så samfundet har en generel interesse i at skabe positive rammer. Rockwool mener, at næste evaluering af direktivet skal ske inden 2028. Rockwool bifalder forslaget vedrørende langsigtede renoveringsstrategier og mener, at der er behov for en klar linje til medlemslandene og "alignment" mellem ny artikel 2A og artikel 9 om Nearly Zero Energy Buildings (NZEB), så det bliver klart, at målet for en de-karbonisering af bygningsmassen bygger på en transformation af den eksisterende bygningsmasse til NZEB niveau i 2050. Rockwool mener, dette er vigtigt af hensyn til investorerens sikkerhed samt for at sætte klare mål for byggebranchens udviklingsaktiviteter.

Rockwool støtter forslaget om, at energifattigdom skal adresseres i strategierne, men mener at der er behov for at få præciseret, at energifattigdom skal adresseres ved en målrettet renoveringsstrategi for socialt boligbyggeri samt for boliger med lavindkomstfamilier. Rockwool støtter forslaget om at linke finansiel støtte til opnåede besparelser, som skal være veldokumenterede. Rockwool anbefaler, at energirammen suppleres med et minimumskrav til klimaskærmens energimæssige ydeevne, som Danmark f.eks. har det i bygningsreglementet (med et krav om maks. transmissionstab gennem klimaskærmen). Dette er for at sikre, at klimaskærmens energimæssige kvalitet er uafhængig af forsyningsformen.

Rockwool nævner endelig vigtigheden af, at man på europæisk plan ikke tillader, at en øget anvendelse af vedvarende energi i forsyningen udhuler behovet for at forbedre selve bygningen energimæssigt. Rockwool fremhæver i den forbindelse et lavere energibehov som en vigtig forudsætning for en omkostningseffektiv omstilling til lavemissionssamfundet.

Vedvarende Energi (VE) mener, at det er vigtigt, at der indføres bestemmelser om jævnlig rapportering vedrørende implementering af reglerne om nær-nul-energi bygninger. VE støtter roadmaps med milepæle. VE støtter en sammenkædning af transportsektoren og byggesektoren, men mener direktivet bør udvise teknologineutralitet, ligesom de ikke mener, at der bør stilles krav til P-pladser i bydele med god kollektiv trafikbetjening. VE mener i øvrigt, at direktivets artikel 23 om landekomitéer bør suppleres med en interessentkomité.

TEKNIQ og VELTEK (TV), det vil sige begge interessenter, støtter bredt forslagene i revisionen. Med hensyn til renoveringskøreplaner anbefaler TV milepæle allerede fra 2025 for at sikre en løbende fremdrift i energieffektiviseringen af bygninger. TV bifalder såvel forslaget om ladestandere som prækabling og anfører opmærksomhedspunkter i en evt. implementeringsfase. Med hensyn til bygningsovervågningssystemer bemærker TV, at de vil sikre betydelige og flere energibesparelser end inspektioner og minimere nedbrud i de tekniske installationer i betydeligt omfang. TV anbefaler, at grænsen for omfattede kedler sænkes fra 100 til 20 kW, og at omfattede ventilations/airconditionssystemer sænkes fra 250 til 12 kW. Endelig finder TV det u hensigtsmæssigt, at forslaget både henviser til installeret effekt kW (for beboelse) og til installationers primære energiforbrug MWh (erhverv).

VELUX støtter princippet om "energy efficiency first" og bifalder, at energirenoveringsstrategierne er flyttet til EPBD. Endvidere er VELUX tilfredse med henvisninger til 'health' og 'indoor comfort' i direktivforslagets bilag 1, men mener stadig, at der er behov for at adressere problemstillingen i artiklerne i direktivet. VELUX beklager, at energibalancen ikke er reflekteret i det reviderede EPBD, og at man dermed fortsat ikke tager hensyn til regionale forskelle og behov for opvarmning/køling. VELUX støtter generelt vedvarende energi til at dekarbonisere energisystemet, men er bekymrede for en manglende teknologineutralitet i direktivet, samt om man vælger den mest cost-optimale metode ved at pege på én teknologi frem for en anden. Samtidig mener VELUX, at vedvarende energi skal holdes ude

af bygningsdirektivet og udelukkende reflekteres i det såkaldte VE-direktiv. Endelig fremhæver VELUX, at set i lyset af en tid, hvor innovationen inden for energiteknologi og smartness går meget hurtigt, bør næste revision ske inden for en tidligere tidsramme end foreslået af kommissionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På nuværende tidspunkt er der kun foreløbige og generelle tilkendegivelser til andre landes holdninger, men det forventes, at der vil være bred opbakning til forslagets overordnede formål om at forbedre det gældende direktiv og øge energieffektivisering i bygninger. Landene forventes at have en udelt positiv holdning til overflytning af energireoveringsstrategierne til direktivet.

Med hensyn til den del af forslaget, der omhandler infrastruktur for el-biler forventes hovedparten af de andre lande at bakke op om forberedelse af kabelføring i nye bygninger, mens holdningerne forventes at være mere delte når det kommer til etablering af lade standere for eksisterende byggeri, der vurderes mere omkostningstungt.

Der tegner sig foreløbigt et billede af generelt positive holdninger til at definere en smartness indikator i direktivet, men et flertal af lande er forbeholdne over for, om dette skal ske ved en delegeret retsakt.

Der forventes overordnet opbakning til en revideret eftersynsordning vedrørende tekniske installationer, hvor der dog forventes delte holdninger alt efter nationale præferencer for inspektioner, hhv. bygningsautomatik eller åbning for flere alternativer.

En væsentlig del af landene forventes at ønske en præcisering af bilag I i direktivet, så det klart fremgår, at landene fortsat kan anvende totale energifaktorer til fastsættelse af energirammen for bygningers energiforbrug.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser de overordnede formål med forslaget til revideret bygningsdirektiv velkommen og er positiv overfor forslagets overordnede formål om at bidrage til EU's energieffektivitetsmålsætning i 2030.

Regeringen er ved at analysere forslaget nærmere med henblik på at tage stilling til forslagets enkelte dele, og vil i den forbindelse lægge vægt på at fremme fælles, omkostningseffektive og implementerbare EU-politikker og virkemidler, hvor medlemsstaterne gives størst mulig fleksibilitet.

Regeringen vil nu analysere forslagets bestemmelser nærmere med henblik på fastlæggelse af mere konkrete positioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der er oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

1.h. Forordningsforslag om et forvaltningssystem for Energiunionen

KOM(2016) 759

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med ændringer i marginen.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 30. november 2016 et forslag til en forordning om et forvaltningssystem for Energiunionen som en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke.

Ifølge Kommissionen er formålet med forslaget at:

- i. strømline og integrere eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser inden for energi og klima.
- ii. fastlægge en robust politisk proces mellem medlemsstaterne og Kommissionen for at sikre at Energiunionens målsætninger, særligt 2030-målene indenfor energi og klima, opnås.
- iii. give Kommissionen bemyndigelse til at foretage videre foranstaltninger, såfremt målene for 2030 ikke ser ud til at blive nået i 2024.

I forslaget fokuserer Kommissionen på, at medlemsstaterne skal udarbejde færdige nationale energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030 senest 1. januar 2019, og at der herefter skal udarbejdes en opdateret plan hvert tiende år. Et udkast skal ifølge forslaget leveres senest den 1. januar 2018. Medlemsstaterne forpligtes ligeledes til at udarbejde statusrapporter for implementeringen af disse nationale planer. Kommissionens instrumenter for vurdering og monitorering af medlemsstaternes planer er ligeledes indeholdt i forslaget.

Regeringen hilser formålet med Kommissionen forslag om et forvaltningssystem for Energiunionen velkommen og støtter etableringen af et forvaltningssystem, der kan bidrage til implementering af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker og målsætninger under Energiunionens fem dimensioner.

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at ville have konsekvenser for dansk ret, men det vil formentlig have økonomiske konsekvenser. Regeringen vil derfor analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere omfanget af de økonomiske konsekvenser, hvorefter regeringen vil tage mere konkret stilling til forslaget.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 759 af den 30. november 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et forvaltningssystem for energiunionen. Forslaget er den 10. januar 2017 oversendt til Rådet i dansk sprogversion.

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det besluttet at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som er en af fem strategiske hovedprioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af udledning af CO₂ og andre drivhusgasser og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen.

Forslaget om et forvaltningssystem for Energiunionen har til formål at etablere en monitorerings- og planlægningsmekanisme, der sikrer, at relevante energirelaterede aktiviteter i Europa samlet set bidrager til EU's overordnede mål i regi af Energiunionen. Dette vil hovedsageligt blive udmøntet via nationale energi- og klimaplanner, som skal dække Energiunionens fem dimensioner.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 191, 192 og 194 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det maltesiske formandskab har sat den samlede Vinterpakke på dagsordenen for energirådsmødet til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Ifølge Kommissionen er forordningsforslagets overordnede formål at sikre, at der etableres et forvaltningssystem for Energiunionen, som hviler på to grundpiller:

- Strømlining og integrering af eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser indenfor energi og klima, og
- fastlæggelse af en robust politisk proces mellem medlemsstaterne og Kommissionen – med tæt inddragelse af øvrige EU-institutioner – med det formål at nå Energiunionens målsætninger, særligt 2030-målene indenfor energi og klima.

Det væsentligste indhold af forordningsforslaget er følgende:

- i. Strømlining og ophævelse af mere end 50 eksisterende individuelle planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser indenfor energi og klima (31 lægges sammen og 23 ophæves).

- ii. Fastsættelse af målsætning om, at medlemsstaterne skal udarbejde færdige nationale energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030 senest 1. januar 2019. Herefter skal der udarbejdes en opdateret plan hvert tiende år, som ligeledes skal være gældende for en tiårig periode. Bilag 1 indeholder en bindende skabelon for, hvordan planerne skal udarbejdes, og som fokuserer på en række elementer, såsom politikker, tiltag og det analytiske fundament. Udarbejdelsen af planerne skal ligeledes gennemgå en konsulterende proces mellem Kommissionen og medlemsstaterne på baggrund af udkast til disse, som skal leveres til Kommissionen senest 1. januar 2018. Andre medlemsstater vil også kunne kommentere på udkast til planer indenfor rammerne af den regionale konsultation. Planerne skal opdateres senest 1. januar 2024 (stadig med et 2030-perspektiv).
- iii. En forpligtelse for medlemsstaterne til at udarbejde og rapportere langsigtede lavemissionsstrategier i et 50 års-perspektiv til Kommissionen. Hermed videreføres og udbygges den gældende forpligtelse til 2050 i monitoringsmekanismeforordningen (artikel 4 i 525/2013/EC).
- iv. En forpligtelse for medlemsstaterne til hvert andet år at udarbejde statusrapporter for implementeringen af de nationale energi- og klimaplaner – fordelt på de 5 dimensioner i Energiunionen – gældende fra 2021 og fremad. I statusrapporterne er medlemsstaterne ligeledes forpligtet til at rapportere hvert andet år på deres nationale klimatilpasning, planlægning og strategier, hvilket er i overensstemmelse med Parisaftalen.
- v. En beskrivelse af de monitorerings- og vurderingsinstrumenter, som Kommissionen har til at følge medlemsstaternes fremskridt i relation til de mål, der sættes i de nationale energi- og klimaplaner. Herunder beskrives processen for Kommissionens anbefalinger til medlemsstaterne for så vidt angår ambitionsniveauet i og implementering af planerne, således at de fastsatte mål kan opnås. Ydermere etableres en ramme for en samlet vurdering af de første nationale planer for at identificere en eventuel manglende opfyldelse af EU-målene som helhed. Denne skal muliggøre, at Kommissionen kan komme med anbefalinger, tage handling på EU-niveau eller anmode om foranstaltninger fra medlemsstaterne, hvis vurderingen af fremskridtet indikerer, at EU's 2030-energi- og klimamål ellers ikke vil blive opfyldt.
- vi. En forpligtelse for medlemsstaterne til at etablere nationale systemer for drivhusgasopgørelser, politikker, tiltag og fremskrivninger senest pr. 1. januar 2021. Med forslaget er Kommissionen forpligtet til at etablere tilsvarende systemer på EU-niveau. Disse krav er en videreførelse af tilsvarende krav i monitoringsmekanismeforordningen (artikel 5, 6 og 12 i 525/2013/EC).
- vii. Mekanismerne og principperne for samarbejde og støtte imellem medlemsstaterne og EU samt en beskrivelse af Det Europæiske Miljøagentur

- rolle ift. at støtte op om Kommissionens arbejde. Der er tilsvarende bestemmelser i den gældende monitoringsmekanismsforordning (artikel 23 og 24 i 525/2013/EC).
- viii. Etablering af en energiunionskomité, som erstatter den klimakomité (Climate Change Committee), der blev etableret i artikel 8 i beslutning 93/389/EEC, artikel 9 i beslutning 280/2004/EC og artikel 26 i forordning (EU) 525/2013.
- ix. Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til: 1) at foretage ændringer i bilag 1 for at tilpasse dette til ændringer af bl.a. EU's energi- og klimapolitiske rammer, 2) ændre i dele i bilag 3, ved at tilføje eller slette substanser på listen over drivhusgasser, samt supplere denne forordning ved at vedtage værdier for de medregnede drivhusgassers globale opvarmingspotentiale samt angive de opgørelsesretningslinjer, der gælder i overensstemmelse med relevante beslutninger vedtaget under FN's klimakonvention eller Parisaftalen, 3) fastsætte de nødvendige bestemmelser for at medlemsstater kommer med finansielle bidrag til oprettelse og drift af en finansieringsplatform på EU-niveau, 4) fastsætte regler om indhold, struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger, som relaterer sig til de nationale systemer for drivhusgasopgørelser, samt krav om oprettelse, drift og funktion af de nationale og EU's systemer for drivhusgasopgørelser, 5) oprette og føre registre, som skal redegøre præcist for de nationalt fastsatte bidrag i henhold til artikel 4(13), og for de internationalt overførte kvoter og kreditter i henhold til artikel 6 i Paris-aftalen.
- x. Det forslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter, bl.a. at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.
- xi. Forslaget lægger op til, at der skal vedtages implementerende retsakter i relation til: 1) fastsætte regler om struktur, format, tekniske detaljer og indsendelsesproces for de oplysninger, som relaterer sig til den toårige statusrapportering vedrørende de integrerede nationale energi og klimaplaner, 2) fastsætte regler om struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger som relaterer sig til den toårige rapportering vedrørende klimatilpasning, klimabistand til ulande og anvendelse af auktioneringsprovenuet fra salg af kvoter under kvotedirektivet eller tilsvarende beløb, 3) fastsætte regler om struktur, tekniske detaljer, format, indsendelsesproces samt de tidsmæssige rammer for samarbejde og koordinering for de oplysninger som relaterer sig til den årlige rapportering vedrørende tilnærmede drivhusgasopgørelser for det forudgående kalenderår samt drivhusgas- og LULUCF-opgørelser for det forrige kalenderår, 4) fastsætte regler om de tidsmæssige rammer, procedurer og konsultations-bestemmelser for gennemførelse af grundige evalueringer af medlemsstaternes drivhusgasopgø-

relser, 5) fastsætte den samlede drivhusgasudledning for hver medlemsstat for relevante år efter grundig evaluering af opgørelsen fordelt på ETS, non-ETS og LULUCF, 6) fastsætte regler om struktur, format og indsendelsesproces for de oplysninger som relaterer sig til de nationale systemer for politikker, tiltag og fremskrivninger.

- xii. Kommissionen skal senest 28. februar 2028 aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om forvaltningssystemets anvendelse, bidrag til styring af Energiunionen og overensstemmelsen mellem forvaltningssystemets planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsbestemmelse og øvrig regulering fra EU, UFCC og Parisaftalen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi (ITRE) vil behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at da flere elementer i Energiunionen vedrører målsætningerne på EU-niveau, er det på EU-niveau, at der behov for en indsats for at sikre gennemførelsen af disse mål. Det er ligeledes på EU-niveau nødvendigt at sikre en sammenhæng i energi- og klimapolitikken i EU og på tværs af medlemsstaterne, samtidig med at der sikres tilstrækkelig fleksibilitet for medlemsstaterne.

Kommissionen anfører endvidere, at de fleste af de energiudfordringer, som EU står overfor, ikke kan imødekommes gennem ukoordinerede nationale foranstaltninger. Det samme gælder for klimaændringer, som er naturligt grænseoverskridende, og dermed ikke kan løses ved lokale, nationale eller endda EU-indsats alene.

Endelig anfører Kommissionen, at det er nødvendigt med en indsats på EU-niveau for at strømline eksisterende planlægnings-, rapporterings- og monitoreringsforpligtelser, da de eksisterende krav er etableret i EU-regulering, hvorfor disse kun kan ændres og/eller ophæves gennem et lovforslag på EU-niveau.

Regeringen deler Kommissionens vurdering og finder på det grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget berører ikke umiddelbart gældende dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke umiddelbart at medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning. Regeringen afventer yderligere analyse af forordningsforslaget, før der kan redegøres i dybden for de lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere de statsfinansielle konsekvenser af forslaget. Regeringen vil derfor analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere disse.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen vurderer, at forslaget vil kunne få positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionen vurderer bl.a., at forslaget vil påvirke virksomheder, og i særdeleshed små og mellemstore virksomheder positivt, da planlægning for Energiunionen frem mod 2030 vil forbedre investorsikkerhed og -gennemsigtighed.

Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet. Regeringen vil dog analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslagets skønnes ikke at have betydning for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens forslag for et forvaltningssystem for Energiunionen har været sendt i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet høringssvar fra:

Dansk Byggeri (DB) er positive overfor forslaget om integrerede energiplaner ift. energiunionens 5 dimensioner, at der fastsættes retningslinjer, så medlemslandenes planer bliver sammenlignelige, og at planerne er integrerede, da de forskellige dimensioner indbyrdes påvirker hinanden.

DB mener, at det er vigtigt, at energieffektivisering ikke linkes til "dekarbonisering", da fokus bør være på alle omkostningseffektive energibesparelser, og ikke kun de, som giver en CO₂-fortrængning. DB finder det beklageligt, at medlemslandene i deres fastsættelse af mål for energieffektivitet kan tage højde for deres andel af vedvarende energi, a-kraft og CO₂-lagring i energiforsyningen, og opfordrer Danmark til at arbejde for, at dette ikke bør spille en rolle i forhold til energieffektivitetsmålet. DB ser ligeledes gerne bindende nationale mål, og ikke alene vejledende mål, som foreslået af Kommissionen.

DB finder det positivt, at det sikres, at offentligheden skal have effektiv mulighed for at deltage i forberedelsen af udkast til energiplaner. DB finder det ligeledes fornuftigt, at der er indlagt skabeloner til planer ind, samt at der skal laves opdateringer af planerne. DB støtter, at Kommission vil fremsætte forslag indenfor øget energieffektivisering i bygninger mv. i 2024, hvis det vurderes, at EU samlet set ikke vil nå 2030-målet for energieffektivitet. DB havde i tillæg også gerne set, at Kommissionen havde indgået forhandlinger med de medlemslande, som vurderes ikke at bidrage nok til det fælles mål.

Dansk Energi (DE) bakker op om en mere strømlinet tilgang til udarbejdelse af nationale energi- og klimaplaner, som kan skabe investorsikkerhed, såfremt disse bliver tilstrækkeligt detaljerede og sammenlignelige. DE finder det derfor fornuftigt, at der skal udarbejdes planer for udbygningen af VE, delt op på de enkelte sektorer og teknologier.

DE så gerne, at der havde været indarbejdet et historisk element i planerne. Her foreslår de, at Kommissionen kunne udarbejde en vurdering af nationale potentialer for de forskellige VE-teknologier og offentliggør disse, hvilket kunne gøre det nemmere for Europa-Parlamentet og medlemsstaterne at evaluere ambitionsniveauet i de nationale planer.

DE mener, at det ift. energieffektivitet vil være gavnligt at inkludere et krav om, at medlemslandene skal vurdere effekten af energibesparelser på EU's bidrag til opfyldelse af det overordnede CO₂-reduktionsmål i 2030. DE mener ligeledes, at medlemslandene ift. sikring af et velfungerende indre marked bør redegøre for, hvordan man vil sikre øget regionalt samarbejde mellem TSO'er. Her vil særligt fremdriften i udvikling af de nye regionale operationscentre (ROC) være relevante.

Dansk Industri (DI) hilser overordnet Vinterpakken velkommen og vil gerne opfordre til, at der afholdes en række dialogmøder om pakkens forskellige initiativer efter nytår.

DI bakker op om at styrke sammenhængen på tværs af indsatsområderne i EU's energi- og klimapolitik, og er enige i, at dette gøres bedst i en forordning i stedet for et direktiv. DI finder det endvidere positivt, at der kommer en samlet gennemsigtig opfølgning på EU's 2030-mål og instrumenter. Dertil mener DI, at der bør være en balance mellem detailstyring på den ene side og rum til markedsbaseret energipolitik på den anden. DI vil ligeledes gerne opfordre til, at der opstilles nogle parametre for at redegøre for den energimæssige konkurrenceevne.

DI er glade for, at der sigtes på en hurtig proces for udformning af de nationale energi- og klimaplaner, og ser derfor gerne, at man fra dansk side relativt hurtigt sikrer en god proces for arbejdet, som sammentænkes med arbejdet om en kommende dansk energiaftale. DI finder det vigtigt, at man fra dansk side vil kunne redegøre for, hvordan evt. supplerende mål understøtter ønsket om en fælles EU-koordineret indsats og optimering på tværs af EU-landenes grænser for at sikre størst mulig omkostningseffektivitet og klimaeffekt for ressourceindsatsen. Det er

ligeledes vigtigt, at kommende initiativer baseres på tekniske og økonomiske potentialer samt vurdering af sammenhænge til de omkringliggende landes energisystemplanlægning.

Ift. energieffektivisering, er det vigtigt for DI, at de enkelte elementer tænkes eksplicit ind i energisystem-konsekvenser. Hertil er DI positive overfor, at der lægges op til, at medlemslandene kan medtage hensyn til omkostningseffektive potentialer, forventede økonomisk udvikling, energimæssig samhandel, teknologiudvikling og hidtidig indsats. Vedrørende forsyningsikkerheden foreslår DI, at der redegøres for, om tiltagene i forordningsforslaget sikrer omkostningseffektiv og konkurrencedygtig energiforsyning. Ift. det indre energimarked, er det vigtigt for DI at fastholde dansk pres på interconnectivity mv. DI støtter, at Kommissionen får mandat til aktiv opfølgning og konkret rådgivning omkring medlemsstaternes nationale planer.

DI mener, at der skal være en tæt indsatskoordinering mellem EU-niveau og nationalt niveau, når det gælder den langsigtede klimaindsats.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter, at alle rapporteringskrav samles i en selvstændig forordning, hvor gyldigheden strækkes udover året 2030, om end det kunne gøres mere konsekvent på alle parametre. DØR støtter ydermere, at der fokuseres på, at nationale delmål på de fem dimensioner i energiunionen skal flugte med IPCC og EU's mål for 2050, samt at Kommissionen får mandat til at identificere, hvor medlemsstaters planer, handlinger og status ikke samlet set og hver for sig fører til en overholdelse af fælles mål for EU og nationale målsætninger. DØR mener, at EU bør påtage sig en reduktionsforpligtelse i den høje ende af Parisaftalens 80-95 pct.

DØR mener, at der mangler en stærkere konsekvens ved manglende opfyldelse af målsætninger, og mener, at Danmark bør arbejde for at forbedre handlemuligheder og –krav. Dette gælder f.eks. i henhold til sikre, at medlemsstaternes nationale bidrag når mindst 27 pct. VE i 2030.

DØR mener, at der burde tænkes mere i, hvordan de absolutte eller relative mål i de fem dimensioner understøtter hinanden, således at regulering indrettes efter dette. De mener ydermere, at diversificeret energimiks kan føre til nye afhængigheder, herunder bl.a. i form af øget brug af biomasse.

Forburgerrådet TÆNK (FT) hilser Vinterpakken velkommen og er positive over for, at Kommissionen i sine forslag sætter forbrugeren i centrum for overgangen til et renere og mere bæredygtigt energimarked, men siger samtidig, at det er vigtigt, at forbrugeren reelt bliver aktive og involverede medspillere.

FT er positive overfor forordningsforslaget om et forvaltningssystem og ser især de nationale energi- og klimaplaner som værdifulde samt mener, at medlemsstaterne bør bruge disse til at fastsætte de vigtigste målsætninger ift. 2030 energieffektivitetsmål. FT savner dog eksplicite krav om rapportering af de leverede fordele for forbrugere gennem den energieffektivitet, der kræves af forordningsforslaget. FT

savner ligeledes sanktionsmuligheder ved manglende opfyldelse af nationale mål og fælles EU-mål. FT mener, at Danmark bør gå ind i forhandlingerne med det klare sigte at forbedre EU's sanktionsmuligheder for at opnå fælles EU-målsætninger. FT så ydermere gerne, at medlemsstaterne definerer kriterier for energifattigdom og for eventuel afbrydelse af el til disse kunder i kritiske perioder. Medlemsstaterne kunne med fordel rapportere disse i de nationale energi- og klimaplaner.

FT støtter, at Europa-Kommissionen presser på for udrulningen af intelligente målere. FT mener, at specifikationen af smart-meter funktionaliteterne er et positivt skridt, men forvaltningssystemet kunne med fordel indeholde flere kontrolforpligtelser.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

VedvarendeEnergi (VE) mener, at det er vigtigt, at energiunionen sikrer en hurtigere omstilling til vedvarende energi, og de mener derfor, der skal stilles vidtgående krav til de lande, der ikke omstiller til vedvarende energi eller gennemfører energibesparelser i tiltrækkeligt tempo. Dette gælder ligeledes for manglende overholdelse af mål om energieffektivisering og reduktion af drivhusgasser.

VE mener, at de foreslåede nationale energi- og klimaplaner samt de langsigtede planer skal opdateres hvert 5. år for at stemme overens med Paris-aftalens bestemmelser, og de mener, at EU bør påtage sig en reduktionsforpligtelse i den høje ende af Paris-aftalens 80-95 pct.

Vindmølleindustrien (VMI) mener, at en integreret og horisontal tilgang til forvaltning og indrapportering er afgørende for opnåelse af 2030-målene. VMI mener, at Kommissionens virkemidler i denne henseende skal styrkes og bør være en blanding af dialogbaseret incitament og mere håndfaste instrumenter. VMI mener, at de foreslåede gap-filler virkemidler skal iværksættes i tide, så manglende indsats kan rettes op.

VMI mener, at det er vigtigt, at rammerne for indholdet i medlemsstaternes nationale planer og medlemsstaternes rapportering iværksættes hurtigst muligt, og er derfor positive overfor den tidsplan der er indeholdt i forordningsforslaget. VMI er ligeledes positive overfor, at planerne sigter ud over 2030.

VMI mener, at den regionale koordinering af medlemsstaternes indsats er vigtig. De finder, at rapportering om målsætningen for forskning og udvikling bør tillægges høj prioritet. Derudover mener VMI, at det er positivt, at medlemsstaterne skal tage højde for kapacitet, der er nær 'end-of.life' i deres planer for fremtidig udbygning og potentialet for re-powering. Ydermere finder VMI indregning af indsatsen på EE i de nationale indsatser for VE vigtig.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) bemærker, at man finder det fornuftigt at samle alle rapporteringskrav i en selvstændig forordning, og finder det ligeledes rigtigt at lade forordningens gyldighed og rapporteringskrav gå længere end 2030.

WWF mener, at 2050-mål bør fremgå eksplicit af forordningen, og vil i den sammenhæng opfordre regeringen til at arbejde for, at energi- og klimaplaner opdateres på baggrund af Paris-aftalen, således at der skabes et overblik over, om EU's mål flugter med Paris-aftalen.

WWF opfordrer regeringen til at arbejde for, at redskaberne bliver så stærke som muligt til at sikre, at EU's medlemslande rent faktisk leverer nationale bidrag til, at EU-målene for vedvarende energi og energieffektivitet nås. Ikke mindst i form af stærkere sanktionsforanstaltninger, end der lægges op til i forslaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på arbejdsgruppemøde i begyndelsen af februar 2017. Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser de overordnede formål med forslaget velkommen og er positiv overfor etableringen af et solidt forvaltningssystem, der kan bidrage til implementering af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker under Energiunionens fem dimensioner og de vedtagne mål for 2030 for vedvarende energi og energieffektivitet.

Regeringen finder det positivt, at der sættes fokus på, at EU's medlemsstater samlet set bidrager til at opfylde målene med energiunionen, samt at blotlægger, hvor EU's medlemsstater kan samarbejde mere om den energipolitiske udvikling i højere grad, end tilfældet er i dag, og samtidig identificere eventuelle problemområder.

Regeringen er positiv overfor ambitionen, om et forvaltningssystem der kan bidrage til at strømline medlemsstaternes rapporterings- og planlægningsforpligtelser.

Regeringen vil fastlægge en mere detaljeret holdning til forslaget efter en nærmere analyse af dets bestemmelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 20. december 2016.

2. Kommissionens meddelelse om den anden rapport om status over Energiunionen

KOM(2017) 53

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 1. februar 2017 fremsat en meddelelse med Kommissionens anden rapport om status over Energiunionen. Meddelelsen redegør for fremdriften i perioden efter den første statusrapport og mulige udfordringer i den kommende periode. Kommissionen fremhæver, at fokus fremadrettet vil være på implementering af de forslag, der er blevet fremsat siden lanceringen af strategien for Energiunionen. Derudover skal der arbejdes for at opnå enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet omkring en række initiativer for at kunne opfylde målet om, at 2017 skal være "implementeringsåret". I meddelelsen lancerer Kommissionen sin anden Energiunionstur, som skal finde sted i løbet af 2017. Statusrapporten ledsages af en række fremskridtsrapporter om bl.a. vedvarende energi og energieffektivitet.

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens anden status over Energiunionen velkommen.

Det maltesiske formandskab har sat sagen på dagsordenen for energirådsmødet den 27. februar 2017 til præsentation fra Kommissionen.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det besluttet at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som en del af fem strategiske prioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsynings sikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen, hvori denne årlige status over Energiunionen indgår som et centralt element.

Den 18. november 2015 fremsatte Kommissionen en meddelelse med den første status over Energiunionen, KOM(2015) 572. Den første statusrapport gennemgik den fremdrift, der var sket i perioden efter lanceringen af strategien for Energiunionen.

nen. Derudover udpegede Kommissionen centrale udfordringer og kommende, forventede initiativer til implementering af Energiunionen.

Kommissionen lancerede den 30. november 2016 som led i udmøntningen af Energiunionen en større lovgivningspakke, der formelt er navngivet "Clean Energy for all Europeans" (vinterpakken). Vinterpakken indeholder en lang række lovgivningsforslag på energiområdet om henholdsvis energieffektivitet samt energieffektivitet i bygninger, vedvarende energi, et nyt el-markedsdesign og et forvaltningssystem for Energiunionen.

Kommissionen har den 1. februar 2017 fremsat en meddelelse med Kommissionens anden rapport om status over Energiunionen, KOM(2017) 53. Meddelelsen er den 2. februar 2017 oversendt til Rådet i dansk sprogversion.

Det maltesiske formandskab har sat sagen på dagsordenen for energirådsmødet den 27. februar 2017 til præsentation fra Kommissionen.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at gennemgå den fremdrift, der er sket i løbet af 2016, som Kommissionen har valgt at kalde "leveringsåret", og fremhæve udfordringer, der fremadrettet kræver opmærksomhed. Meddelelsen indeholder følgende elementer: et overblik over udviklingen siden den første statusrapport, en vurdering af fremgang og udfordringer og lanceringen af den anden Energiunionstur.

Kommissionen understreger i statusrapporten, at der har været fremskridt inden for samtlige af de fem gensidigt afhængige dimensioner i Energiunionen. I statusrapporten fremhæver Kommissionen, at der bl.a. har været fremgang angående drivhusgasemissioner, der i 2015 var faldet til 22 pct. under 1990-niveauet. Der er ligeledes opnået en stigende andel af vedvarende energi i energimikset.

Kommissionen fremhæver, at Energiunionen ikke udelukkende omhandler energi og klima, men også har til formål at accelerere moderniseringen af EU's økonomi, så den fremadrettet er ressource- og energieffektiv. Kommissionen understreger, at det overordnede fokus i forhold til Energiunionen fremadrettet vil være på implementering, opnåelse af enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet omkring fremsatte lovgivningsinitiativer og effektiv håndhævelse af traktatens konkurrence- og støtteordningsregler. I forlængelse heraf nævner statusrapporten en række tiltag, som er blevet iværksat, eller hvor der har været fremskridt siden den første statusrapport, herunder bl.a. forslag til revision af kvotehandelssystemet, forslag til ny byrdefordelingsaftale for ikke-kvotesektorerne (non-ETS), en revideret fælles forsknings- og innovationsstrategi (SET-planen – Strategic Energy Technology Plan), etablering og finansiering af nye gasforbindelser og nye terminaler for flydende naturgas (LNG) samt tiltagene i Kommissionens Vinterpakke. Kommissionen fremhæver desuden, at der i 2017 skal være en øget indsats for at optimere infrastrukturen, bl.a. ved at identificere, hvilke PCI-projekter ("projects of common interest") der kan bidrage til øget markedsintegration, bæredygtighed, forsynings sikkerhed og konkurrence. Derudover nævner statusrapporten, at EU fremadrettet

skal udvise globalt lederskab i overgangen til "ren" energi ved at udvikle stærke partnerskaber med andre lande og regioner.

I statusrapporten lancerer Kommissionen sin anden Energiunionstur rundt i medlemsstaterne, hvor Kommissionens næstformand med ansvar for Energiunionen særligt vil drøfte implementeringsdagsordenen samt udviklingen af nationale energi- og klimaplaner med medlemsstaterne, således de første udkast kan leveres den 1. januar 2018. Kommissionen understreger, at udkastene til de nationale energi- og klimaplaner bør baseres på konsultationer med investorer, sociale partnere, lokale og regionale myndigheder og andre relevante interessenter. Derudover fremhæves det, at formålet med turen er at bringe Energiunionen tættere på de europæiske borgere, særligt gennem dialoger på lokalt plan. Der er ikke på nuværende tidspunkt offentliggjort en plan for hvornår de forskellige medlemsstater vil modtage besøg.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

5. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Notatet er sendt i høring i Energi-, Forsynings- og Klimapolitisk Specialudvalg, men der er pt. ikke modtaget nogle høringssvar.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være generel opbakning til meddelelsen og Kommissionens intention om at gøre løbende status for udmøntningen af Energiunionen.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens anden statusrapport over Energiunionen velkommen.

Regeringen støtter statusrapportens udformning, som både skaber retning for EU's energi- og klimapolitik, sikrer fremdrift i forhold til målsætninger og synliggør områder, hvor indsatsen skal styrkes.

Regeringen lægger stor vægt på, at det indre energimarked bliver kernen i Energiunionen. Styrkelse og fuld implementering af det indre energimarked er afgørende forudsætninger for forsyningssikkerheden, konkurrencedygtige energipriser og en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.